O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

2002 йил 7 февраль пайшанба

Сотувда эркин нархда

№ 28 (2856)

ОЛИЙ МАЖЛИСДА

6 февраль куни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгашининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилишда келгуси чақириқ Ўзбекистон Республикаси парламенти икки палатали қилиб сайланиши ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг конституциявий ваколат муддатини беш йилдан етти йиллик қилиб ўзгартириш масалалари юзасидан 2002 йил 27 январь куни ўтказилган Ўзбекистон Республикаси референдумининг якунлари тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси раиси А.Аҳадовнинг ахбороти тингланди. Йиғилиш қатнашчилари референдум якунлари фуқароларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллиги тобора ошиб бораётганлигидан, халқимиз сиёсий ва иқтисодий ислоҳотлар, демократияни ривожлантириш, фуқаролик жамиятини қарор топтириш йўлини қўллаб-қувватлаётганлигидан далолат беради, деб таъкидладилар.

Ўзбекистон Республикаси референдумининг якунларини Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг навбатдаги сессияси муҳокамасига киритишга қарор қилинди.

Кенгаш аъзолари Олий Мажлис қўмиталари ва комиссияларининг жорий йилга мўлжалланган қонунчилик ҳамда назорат-таҳлил фаолияти режасини муҳокама қилдилар ва тасдиқладилар. Ушбу режада Президент И.А.Каримовнинг Ўзбекистон парламентининг биринчи сессиясида қилган маърузасидан келиб чиқувчи устуворликлар ҳамда умумхалқ референдуми якунлари, шунингдек, 2002 йил — Қарияларни қадрлаш йили деб эълон қилинганлиги билан боғлиқ тадбирлар ўз аксини топди.

Олий Мажлис ва унинг раҳбариятининг 2001 йилдаги фаолияти тўғрисидаги ҳисобот маъқулланди, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси қўмиталари ва комиссиялари томонидан 2002 йилда ўтказиладиган тадбирлар рўйхати тасдиқланди.

Кенгаш ўз ваколатига кирувчи бошқа масалаларни ҳам кўриб чиқди.

Йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Президенти девонининг Қонунчилик ва суд ҳокимияти органлари билан алоқалар бўйича экспертлар гуруҳи раҳбари Н.Исмоилов иштирок этди.

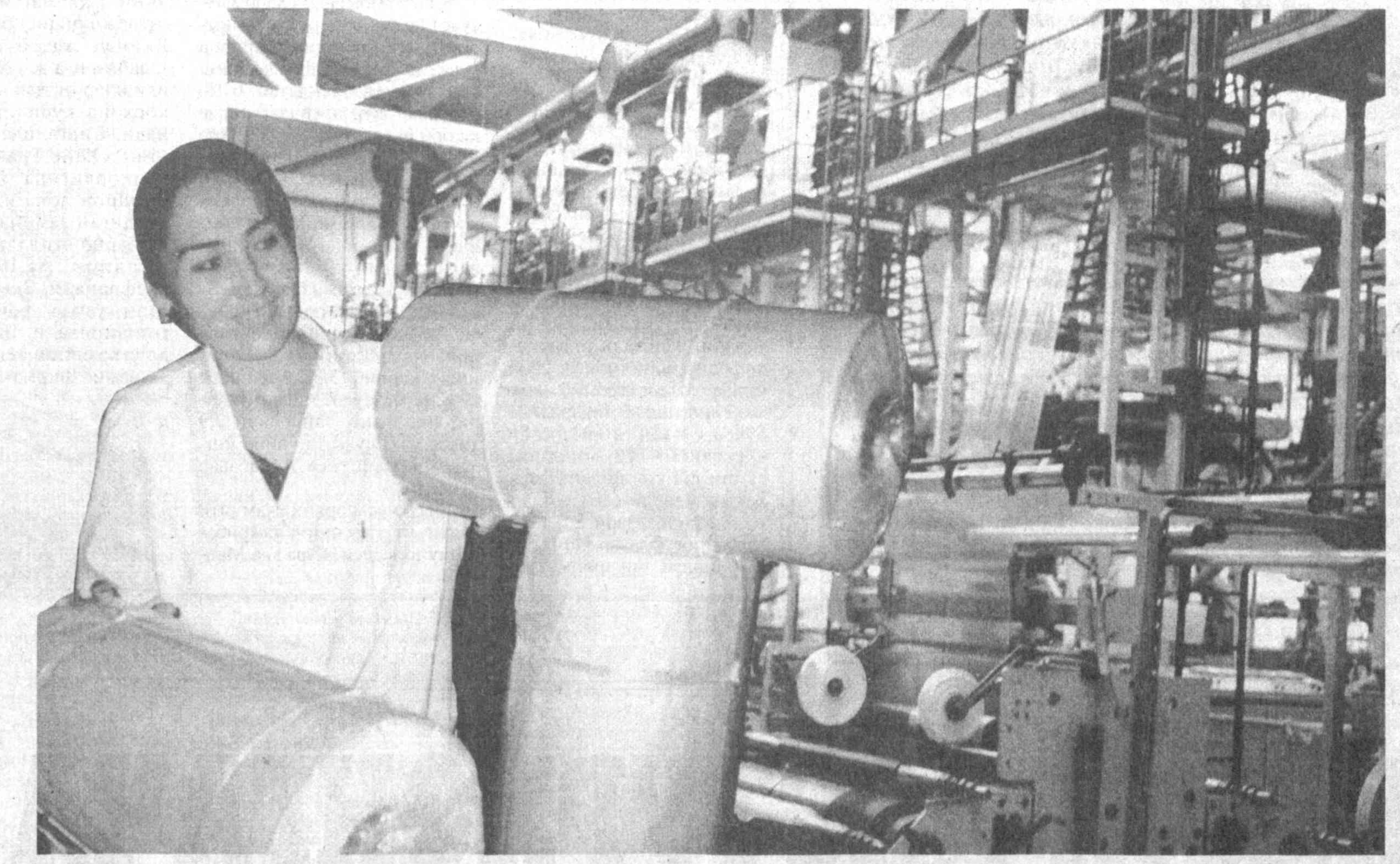

Чигитни плёнка остига экишнинг андижонча усули республикамиз хўжаликларида тобора кенгроқ қўлланилмоқда. Маълумки, унинг учун кўп миқдорда плёнка зарур. Бундай маҳсулотни эса «Андижон полиэтилен» Ўзбекистон—Америка қўшма корхонаси ва Жиззах пластмасса заводи жамоалари етказиб бермоқда. Шу кеча-кундузда ҳар иккала корхонада ҳам иш қизғин. Хусусан, Жиззахдаги заводда иш уч сменада ташкил этилган бўлиб, кунига 50-55 тонна полиэтилен плёнка ишлаб чиқарилмоқда. Меҳнат аҳлининг нияти пахтакорларнинг буюртмаларини шу йилнинг март ойи охиригача тўлиқ бажаришдир.

СУРАТДА: сифат ва техника назорати бўлимининг ходими Дилфуза Қаршибоева.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БОШ ПРОКУРАТУРАСИДА

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратурасида прокуратура органларининг мамлакатда қонунийлик ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш, жиноятчиликка қарши курашни ташкил этиш, фуқароларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш борасидаги 2001 йилги фаолияти якунлари ва галдаги вазифаларига бағишланган кенгайтирилган ҳайъат мажлиси бўлиб ўтди.

Унда Бош прокуратуранинг барча таркибий тармоқлари, Ўзбекистон Ҳарбий ва Транспорт, Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳар ва вилоятлар прокурорлари ҳамда Бош прокуратура ҳузуридаги солиққа оид жиноятларга қарши курашиш департаментининг бошқарма бошлиқлари иштирок этдилар.

Мажлисни Бош прокурор Р.Қодиров бошқарди.

Мажлисда прокуратура органлари ўзларига юклатилган назорат фаолиятини амалга оширишда асосий эътиборни иқтисодиётни эркинлаштириш, тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш, аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш, суд-ҳуқуқ соҳасидаги ислоҳотларни жадаллаштиришга қаратилган қонунлар, Президент фармонлари ҳамда Вазирлар Маҳкамаси қарорлари бажарилишига қаратгани таъкидланди. Бу борада аниқланган қонун бузилиши ҳолатлари 90 мингдан зиёд прокурорлик таъсир чоралари ёрдамида бартараф этилиб, қонунийликни таъминлаш, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш чоралари кўрилди.

Ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг жиноятчиликка қарши кураш ва унинг олдини олиш борасидаги фаолияти мувофиқлаштирилиб, улар ўртасида ўзаро самарали ҳамкорлик таъминланди.

“Жиноий жазоларнинг либераллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг Жиноят, Жиноят-процессуал кодекслари ҳамда Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги Қонуннинг мазмун-моҳияти ва аҳамиятини кенг тушунтириш ва уни ҳаётга татбиқ этиш юзасидан муайян ишлар амалга оширилди.

Вазирлар Маҳкамасининг “Иқтисодиёт ва солиқ соҳасидаги жиноятларга қарши курашишни кучайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорига мувофиқ, Бош прокуратура ҳузурида солиққа оид жиноятларга қарши курашиш департаменти ва унинг ҳудудий тармоқлари фаолияти ташкил қилинди.

Департамент тизимлари томонидан ўтказилган текширишлар натижаларига кўра, давлат хазинасига жами 7 миллиард 680 миллион сўмлик қўшимча маблағ ундирилди.

Вояга етмаганларнинг ҳуқуқий ҳимоясини таъминлаш юзасидан ўтказилган текширишлар жараёнида 8 минг 800 тадан зиёд прокурорлик таъсир чораси қўлланилди. Прокурор назоратининг бошқа йўналишларида ҳам муайян натижаларга эришилди.

Шунингдек, ҳайъат мажлисида прокуратура органлари фаолиятида йўл қўйилган камчиликлар қаттиқ танқид остига олинди, уларни бартараф этиш юзасидан зарур чора-тадбирлар белгиланди.

Беҳзод НОРБОЕВ,
ЎзА мухбири.

ЭЛЧИЛАР МАМНУН БЎЛИШДИ

Афғонистонга инсонпарварлик ёрдами кўрсатаётган давлатларнинг парламент аъзолари, элчилари, ҳарбий атташелари ва бошқа расмий кишилари Термизга тез-тез ташриф буюриб, юкларнинг сақланиши, жўнатилиши ва бу ердаги шарт-шароит билан танишмоқдалар.

Яқинда бу ерга Германия Федератив Республикаси ва Буюк Британиянинг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва мухтор элчилари Мартин Хеккер ва Кристофер Ингем келди. Улар Термиз—Ҳайратон кўприги, дарё порти ва БМТнинг Термиздаги ваколатхонасида бўлиб, юкларни тўхтовсиз, мунтазам жўнатиб туриш учун яратилган шароитдан мамнунлик изҳор этишди.

Ҳозирга қадар ЮНИСЕФ, Дунё озиқ-овқат дастури, Халқаро Қизил хоч қўмитаси ва бошқа халқаро нодавлат ташкилотларидан юборилган инсонпарварлик юклари 54 минг тоннадан ошди. Шундан 43 минг 360 тоннадан кўпроғи Афғонистонга етказиб берилди.

Чори ТЎХТАЕВ,
ЎзА мухбири.

УМИД БИЛАН ЭКИЛАР ДАРАХТ

Юртимизда яшаётган, ўзининг, ўғил-қизларининг эртанги кунини ўйлайдиган ҳар бир одам, ҳар бир ота-она барча қилаётган ишларим, аввало, ўрнимни босадиган фарзандим учун, зурриётларимнинг бахт-саодати учун, деб билади. Шу ният билан дарахт экади, уй қуради, фарзандига, керак бўлса, бутун борлиғини бағишлайди. Бола тарбиясини, унинг келажакда ҳеч кимдан кам бўлмай вояга етиши, камол топишини ўз умрининг мазмуни деб ҳисоблайди.

Бугунги кунда оддий бир ҳақиқат барчамиз учун аён бўлиши керак: олдимизда турган энг эзгу мақсадларимиз — мамлакатимизнинг буюк келажаги ҳам, эртанги кунимиз, эркин ва фаровон ҳаётимиз ҳам, Ўзбекистоннинг XXI асрда жаҳон ҳамжамиятидан қандай ўрин эгаллаши ҳам — буларнинг барчаси, авваламбор, янги авлод, униб-ўсиб келаётган фарзандларимиз қандай инсонлар бўлиб вояга етишига боғлиқ.

Бугуннинг гапи

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Аёллар ва ўсиб келаётган авлод соғлиғини мустаҳкамлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарори билан танишар эканман, бундан бир йил олдин ёшлар масалаларига бағишланган йиғилишда алоҳида уқтирилган юқоридаги фикрлар яна бир бор хаёлимдан ўтди. Зеро, ёшларга доимий ғамхўрлик, соғлом ва баркамол авлодни вояга етказиш мамлакатимизда амалга оширилаётган ислоҳотларнинг энг муҳим ва устувор йўналишларидан биридир. Ана шу жараён билан боғлиқ ишларни кузата туриб, уларнинг бири иккинчисини тўлдириб, ривожлантириб борадиган, олдиндан пухта ўйланган яхлит тизим эканлигига амин бўласан киши. Мазкур қарор Соғлом авлод, Аёллар, Оналар ва болалар йилларида қабул қилинган давлат дастурларининг тадрижий давоми эканлиги хусусида кўплаб мисоллар келтириш мумкин.

Камолотга элтувчи йўл, биринчи галда, жисмоний соғломлик бекатидан бошланиши ҳеч кимга сир эмас. Спорт билан ошно тутиниш мазкур бекатнинг ойдинлигини таъминловчи муҳим восита эканлиги ҳам бор гап. Инсон вояга етаркан, шу каби бекатлардан ўтиб борса, унинг баркамоллик манзили тобора яқинлашади. Бунинг учун эса ўша бекатларнинг тегишли мутасаддиси ва етарли шароити бўлмоғи лозим. Мен яхлит тизим деб атаган жараён орқали ҳукуматимиз шундай бекатлар учун барча шароит, ҳатто қатор имтиёзларни яратиб берган ва бермоқда.

Яшириб нима қилдик, кўзга кўринган айрим давлатларда бу масала энди-энди кун тартибига қўйилиб, юқори доираларда муҳокама қилинмоқда. Хусусан, мактабларда жисмоний тарбия дарси соатларини ошириш, спорт-соғломлаштириш мажмуаларини кўпайтириш, мавжудларининг сифатини яхшилаш ва бу ерда ёшларга маълум бир имтиёзлар яратишни олинг! Шу каби ишлар Ўзбекистонда қачон амалга оширила бошланганини, бу хусусда ўз вақтида имзоланган тегишли ҳукумат қарорлари ва давлат дастурларини эсланг! Шунчалик эътибор натижаси ўлароқ кейинги йилларда қад ростлаган спорт мажмуаларимизга, билим юртларимизга кимнинг ҳаваси келмайди, дейсиз!? Бундаги машғулотларга қатнашаётган ёшларнинг шўх-шодон кулгиси навқирон авлод бахтиёрлигининг ифодаси эмасми!? Оловқалб ёш спортчиларимиз ғалабаси эвазига хорижий элларда Ўзбекистон байроғи тез-тез кўтарилаётганининг заминида аниқ мақсад-манзилни кўзлаган саъй-ҳаракатлар, диққат-эътибор, катта маблағ ётганини инкор қилиш мумкинми!?

Маълум бўлишича, ҳозирда Россиядек давлатда олий ўқув юртлари талабалари, мактаб ўқувчилари ўртасида деярли мусобақалар ўтказилмас экан. Ёшларни жисмоний тарбия ва спортга жалб қилиш бўйича кўрсаткичлар эса 1991 йилдан буён пасайиб келган. Мавжуд спорт мажмуалари 20 фоизга камайган. Ҳатто айрим спорт турлари бўйича мамлакатнинг ички чемпионатлари хорижда ўтказилмоқда. Яқинда бўлиб ўтган давлат Кенгашида Россия раҳбари шу ҳақда ташвиш билан гапирди.

Ўзбекистонда-чи? Нурли эртанинг ўйи билан яратилган уч босқичли тизим (“Умид ниҳоллари”, “Баркамол авлод”, “Универсиада”)нинг амалга киритилганига, ушбу мусобақаларга етарли шароит яратилганига қанча бўлди? Ёшларнинг барча қатламларини қамраб олган мазкур жараён самараси эса ҳаммани қувонтирмоқда. Бугун ота-оналарнинг ўзлари фарзандларини етаклаб спорт клубларига келишмоқда. Агар имконият бўлмаса, шундай қилинармиди?

Тадрижий давомийлик ҳақида сўз очдик. Юқорида айтилган қарорда манфаатдор вазирликлар ва идоралар Вазирлар Маҳкамасига қизларнинг балоғатга тўлмаган ёшда никоҳдан ўтишини истисно этувчи зарур таклифлар киритиши лозимлиги, кейинчалик бу таклифлар Олий Мажлис муҳокамасига тақдим қилиниши уқтирилган. Бу масалани Президентимиз 2001 йилнинг 24 январида — “Камолот” ёшлар ижтимоий ҳаракатининг ташаббус гуруҳи билан мулоқотда қуйидагича изоҳлаган эдилар:

“Биз оилани жамиятнинг энг муҳим бўғини, деб биламиз. Лекин ёш йигит-қизлар турмуш қураётган пайтда мураккаб ҳаётий синовлардан ўтади, шу даврда ёрдамга кўпроқ муҳтож бўлади. Ҳаракат бу муҳтожликни сезгирлик билан пайқаб, ёш оилаларга ёрдам беришни, шу мақсадда “Ёш оила” дастурини ишлаб чиқиш масаласига алоҳида аҳамият қаратиши зарур. Шу билан кифояланиб қолмасдан, ҳаракат бу борада парламент ва давлат идоралари олдига талаб қўйиб, тегишли қонун ҳужжатлари, фармон ва қарорларнинг қабул қилинишида ёшлар манфаатини кўзлаб фаолият юритса, ҳар томонлама фойдали бир ишни бошлаган бўлар эдик”.

Юртбоши ташаббуси бугун амалда ўз ифодасини топмоқда. Ёшларга кўрсатиладиган ғамхўрлик, уларнинг келажаги ҳақида қайғуриш янада кучаймоқда. Чунки халқимиз азалдан эртанинг умиди билан дарахт экади, парваришлайди. Бошқаларнинг биздан ўрнак олаётгани эса танлаган йўлимиз нақадар тўғрилигининг халқаро миқёсдаги навбатдаги эътирофидир.

Озод БЕК,
«Халқ сўзи» мухбири.

ҲАМКОРЛИК КЕНГАЙМОҚДА

Visa International халқаро тўлов ассоциацияси Ўзбекистонда ҳудудий процессинг марказини ташкил этишга тайёр.

Бу ҳақда Ўзбекистон Банклар ассоциациясида бўлиб ўтган “Visa International — МДҲ давлатларида карточкали тўлов тизимини ташкил этиш асоси” мавзусидаги семинар-тақдимот давомида маълум қилинди.

Ушбу семинардан олдин Visa International делегациясининг республика Марказий банки ва тижорат банклари вакиллари билан учрашувлари бўлиб ўтди. Натижада, ассоциациянинг Москвадаги ваколатхонаси бош директори Лу Наумовскийнинг берган хабарига кўра, томонлар Ўзбекистонда Visa ҳудудий процессинг марказини ташкил этиш ғояси ҳар томонлама мақбул, деган фикрга келишди.

Айни пайтда Ўзбекистон Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки ва “УзДЭУбанк” Ўзбекистон—Корея қўшма банки Visa тўлов ассоциациясининг аъзолари ҳисобланади.

Ўзбекистон Банклар ассоциацияси томонидан Visa International СЕМЕА (Шарқий Европа, Яқин Шарқ ва Африка мамлакатлари бўлими) билан ҳамкорликда ташкил этилган мазкур семинарда Ўзбекистон тижорат банклари вакиллари иштирок этди. Улар пластик карточкалар бўйича халқаро тўлов тизимига чиқиш имкониятларини муҳокама қилиб, ассоциацияга аъзо бўлиш шартлари ва аъзолик турлари, шунингдек, Visa карточкаларини муомалага чиқариш ва уларга хизмат кўрсатишда фойдаланиладиган технологиялар билан танишдилар.

ЎзА мухбири.

Мамлакатимизда

Тўйларга буюрсин, тўйларга...

● Куни кеча Украина илмий-технологик маркази мамлакатимизда ўз ахборот бўлинмасини очди. Марказ Украина, Канада, Швеция ва АҚШ ҳукуматлари томонидан тузилган биринчи ҳукуматлараро ташкилотдир. Унга 1993 йилнинг 15 октябрида асос солинган. Айни пайтда Грузия ва Ўзбекистон ҳам унинг аъзоси ҳисобланади. УИТМ ахборот маркази ўзбекистонлик олим ва муҳандисларнинг илмий тадқиқотларини ҳаётга татбиқ этиш, ўзбек фани ютуқларини жаҳон миқёсида таништириш ҳамда моддий жиҳатдан таъминлашни такомиллаштиришга хизмат қилади.

● Мана, уч йилдирки, Андижон тумани меҳнат ва ижтимоий бандлик бўлими томонидан бўш иш ўринлари ярмаркаси ўтказилмоқда. Навбатдаги меҳнат ярмаркаси туман универсал бозори ҳудудида ташкил этилди. Бундан кўзланган мақсад аниқ: харид учун бозорга келган кишилар бир йўла мавжуд иш ўринлари, турли корхоналар фаолиятига оид маълумотлар билан танишиш имкониятига эга бўладилар.

Яна бир қулай томони — тегишли ҳужжатлар шу ернинг ўзида расмийлаштирилиб, талабгорларга зарур маслаҳат ва йўл-йўриқлар берилади. Бу ибратли тажриба вилоят миқёсида оммалашиб бораётир.

● Қуйи Чирчиқ туманидаги «Улуғбек» фермер хўжалиги раҳбари Ҳамза Хуббалиев элга қайишадиган инсонлар тоифасидан. У тумандаги 29, 30-мактабларга доимий равишда оталиқ ёрдами кўрсатиб келмоқда. Яқинда эса 26-мактаб ўқувчиларига юз минг сўмлик китоб совға қилди.

Фақат шугина эмас. Серҳиммат фермер кам таъминланган, иқтисодий ночор оилаларга ўз кўмагини аямаётир. Чунончи, «Қизил шарқ» маҳалласидаги бир неча хонадонга 2001 йил ҳосили ҳисобидан 1,5 тонна ғалла тарқатди.

● Саломатлик — туман бойлик. Бу бебаҳо бойликни асраш эса ўзимизга боғлиқдир. «Соғлом авлод учун» хайрия жамғармасининг Жиззах вилояти бўлимига қарашли «Амбуланс» сайёр поликлиникаси шифокорлари айни пайтда юқумли касаллик — гриппга қарши кенг қамровли тадбирларни амалга оширишаяпти.

Саломатлик посбонлари йил бошидан бери вилоятдаги бир қатор мактабгача тарбия муассасаларида бўлиб, жажжи ўғил-қизларни профилактик текширувдан ўтказдилар. Ҳозирги пайтда бу муҳим иш Жиззах шаҳридаги мактабларда давом эттирилмоқда.

«Халқ сўзи» ● «Туркистон-пресс» ● «Интернет» ●

Чет элларда

● АҚШ ҳарбий қўмондонлиги Гуантанамо (Куба)даги ҳарбий денгиз базасига «Ал—қоида» экстремистик гуруҳи ва «Толибон» ҳаракатига алоқадор асирларни олиб келишни давом эттиришни режалаштирмоқда. Пентагон вакилининг айтишича, бу иш икки ҳафтадан сўнг бошланади. Айни пайтда Гуантанамода 158 та асир бор.

● Аргентинада навбатдаги президентлик сайлови 2003 йил 14 сентябрда бўлиб ўтади. Бу ҳақда мамлакатнинг амалдаги президенти Эдуард Дуальде маълум қилди. Маълумки, Дуальде ўтган ой бошида Аргентина конгресси томонидан ушбу лавозимга тайинланган эди.

● Бельгия ташқи ишлар вазири Луи Мишель мамлакат ҳукумати номидан 1961 йили мустақил Конго Республикаси биринчи Бош вазири Патрис Лумумбанинг ўлдирилиши билан боғлиқ тафсилотларни маълум қилди. Бельгия парламентида сўзлаган нутқида у «ўша пайтдаги ҳукумат вакиллари Патрис Лумумбанинг қурбон бўлишига олиб келган воқеаларнинг бир қисмида сўзсиз айбдордирлар», дея таъкидлади.

● Жанубий Африка Республикасида содир бўлган поездлар тўқнашуви натижасида 22 киши ҳалок бўлган, 117 киши тан жароҳати олган, улардан 36 нафари оғир аҳволда. Фожиа сабаблари ўрганилмоқда.

● Индонезия пойтахти Жакартадан 800 километр шарқда — Бондовозо ва Ситубондо ҳудудларида юз берган тошқин натижасида 30 киши қурбон бўлган. Қутқариш ишлари давом этмоқда.

● Курил оролларидан бири — Парамуширеда кучли вулқон отилиши натижасида 50 километр радиусдаги майдонлар газ ва кул билан қопланган. Сейсмологларнинг фикрича, Шимолий Курильск шаҳри яқинида яна бир вулқон уйғониши хавфи бор.

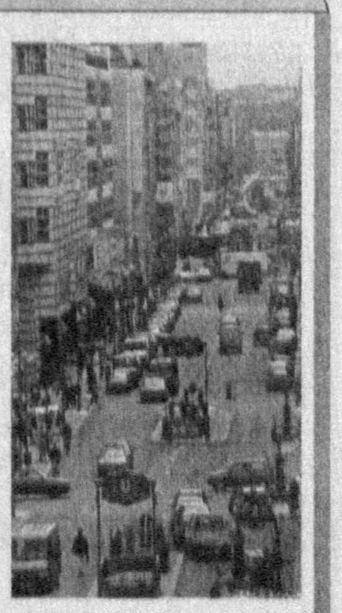

Берлин кўчаларида.

Сенинг имкониятларинг бу, Ўзбекистон!

Бобокалонимиз Бобур Ҳиндистонда яшаб, мамлакатни идора қилиб юрган вақтида хаста бўлиб қолади. Улуғ шоирнинг кўнгли ўз юртининг, яъни Ўзбекистоннинг бир тилик қовунига кетади. «Ҳиндистонда қовун бўлмаганми?» деган савол кўпчиликнинг хаёлидан ўтиши табиий. Балки бўлгандир, гап бу ҳақда эмас. Ватандошимиз кўнгли қовунни тусаган экан, буни юрт соғинчига, заминимизда ўсган ушбу неъматнинг мазаси бетакрорлигига йўйиш мумкин.

Дарҳақиқат, юртимиз тупроғи олтинга тенг. Бу ерда етиштирилаётган турли-туман мева, узум, қовун, тарвузнинг таърифи етти иқлимга маълум ва машҳур десак, муболаға бўлмайди. Сабзавотларнинг турлари ва уларнинг витаминларга бойлиги тўғрисида ҳам ҳар қанча гапирсак оз. Чунки улар ўзининг ширинлиги, мазалилиги, сифатлилиги жиҳатидан жаҳон бозорида ниҳоятда қадрланади.

Ана шу ширин-шакар мевалар ва бошқа ўнлаб турдаги табиат инъомларини қайта ишлаш ва улардан тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқариш вазифаси «Ўзмевасабзавотузумсаноат-холдинг» компанияси зиммасига юклатилган. Хўш, иқтисодиётимиз ривожига катта улуш қўшиш, дастурхонимизни янада тўкин қилишдек хайрли юмушларни мазкур жамоа қандай уддаламоқда? Тизимда иқтисодий ислоҳотларнинг самараси қандай? Умуман, компанияда амалга оширилаётган ишлар шу куннинг талабига жавоб берадими?

> ***Қишлоқ хўжалигини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлаш қувватларини янада ошириш билан чамбарчас боғлиқдир.***
>
> **Ислом КАРИМОВ.**

Юртимиз неъматлари:

ДАЛАДАН ДАСТУРХОНГАЧА

Инқироздан қандай чиқилди?

Тўғриси, бундан бир неча йил аввал компания фаолияти мутлақо қониқарсиз бўлиб, деярли барча кўрсаткичлар бўйича белгиланган топшириқлар бажарилмас, маҳсулотлар омборларда сотилмай қолиб кетар эди. Тизимдаги корхоналар фойда олиш у ёқда турсин, аранг иш юритар, ҳатто кўпчилиги синиш арафасида эди. Нуфузли йиғилишларда жамоа бир неча марта жиддий танқид қилинган бўлса-да, иш ҳадеганда юришиб кетмади.

Ниҳоят, Вазирлар Маҳкамаси 1997 йил 18 июлда соҳада монополиядан чиқариш ва хусусийлаштириш жараёнларини чуқурлаштириш, хориж инвестициясини жалб этиш асосида ихчам, рақобатбардош ишлаб чиқаришни вужудга келтириш, мева-сабзавот маҳсулотларини ва уларни экспорт қилишни кўпайтириш мақсадида «Ўзмевасабзавотузумсаноат» уюшмаси негизида «Ўзмевасабзавотузумсаноат-холдинг» холдинг компаниясини ташкил қилиш тўғрисида» қарор қабул қилди. Бу ҳужжатга мувофиқ, қайта ишловчи корхоналар ва тизимга кирувчи хўжаликлар негизида «дала—истеъмолчи» усулида фаолият кўрсатадиган мева-сабзавот маҳсулотлари етиштириш, уларни қайта ишлаш ва сотишга ихтисослаштирилган фирмалар ташкил этиш белгиланди. Шунингдек, ҳудудий «Мевасабзавот» бирлашмалари тузилди. Компания олдига эса хорижий инвестицияларни жалб этган ҳолда қўшма ва чет эл корхоналарини вужудга келтириш, ички ва ташқи бозорда маркетинг тадқиқотларини ўтказиб, маҳсулотлар билан жаҳонга танилиш, экспорт ҳажмини кўпайтириш вазифалари қўйилди.

Шу тариқа, холдинг компанияси қайтадан ташкил этилгач, унинг барча тузилмалари ўзгарди. Ривожланган мамлакатлар тажрибаси ҳисобга олиниб, бозор иқтисодиёти талаблари асосида хўжалик юритиш учун ҳамма шарт-шароитлар яратилди. Хорижий сармоялар тармоққа кириб кела бошлади. Чет элликлар билан бирга қўшма корхоналар ташкил этиш йўлга қўйилди.

Орадан қарийб уч йил ўтгач, яъни 2000 йил 4 мартда Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзмевасабзавотузумсаноат-холдинг» компанияси фаолиятини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори чиқди. Ушбу қарорда тижорат банкларининг тизимга кирувчи хўжаликларга аванс бериши, уни ёз пайтида ҳисоб-китоб қилиши, шунингдек, моддий-техника ресурслари сотиб олиш учун компанияга кредит ажратиши белгилаб берилди.

Натижада компанияда бозор иқтисодиётининг қоидалари амалиётга жиддий татбиқ этила бошланди. Иш юритишда барча учун мақбул бўлган энг замонавий усуллар қўлланилди. Иқтисодий ислоҳотларни изчил жорий этишга киришилди. Шу билан бирга, ўз ишини яхши биладиган, тажрибали, уддабурон, бозор иқтисодиёти қоидаларидан яхши хабардор кадрларни жой-жойига қўйиш, тартиб-интизомни мустаҳкамлаш, одамларнинг моддий манфаатдорлигини оширишга асосий эътибор қаратилди.

Компаниянинг ўтган йилги фаолияти билан танишган киши тармоқда ҳақиқий аҳволнинг ижобий томонга ўзгара бошлаганига ишонч ҳосил қилади. Хусусан, қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш мақсадида тизимдаги 89 хўжаликнинг 85 таси ширкатга айлантирилди. 11,7 минг гектардаги боғларда 6212 та, 14,6 минг гектарлик узумзорда 10826 та оилавий пудрат жорий этилди. Улар томонидан 104 минг тонна сабзавот , 33,7 минг тонна мева, 123,8 минг тонна узум етиштирилди. Ҳар бир гектар майдоннинг ҳосилдорлик даражаси ҳам ошди. Биргина сабзавотчиликда ушбу кўрсаткич 192,7 центнерни ташкил қилди. Айни чоғда 720 гектар майдонда боғ ва 468 гектар ерда узумзор барпо этилди.

Иккинчи нон ҳисобланган картошка илгари — собиқ иттифоқ даврида асосан бошқа республикалардан олиб келинарди. Халқимизнинг мазкур маҳсулотга бўлган эҳтиёжини қондириш юзасидан амалга оширилган саъй-ҳаракатлар, шу жумладан, хўжалик юритишда илғор усулларнинг жорий этилганлиги, энг асосийси, деҳқонга тўла эркинлик берилгани натижасида мавжуд майдонларда ҳосилдорлик йилдан-йилга ошиб, маҳсулот ҳажми ҳам ўсди. Мана, тўрт йилдирки, мамлакатимизга истеъмол учун бир килограмм ҳам картошка четдан олиб келинмаяпти.

Умуман, ўтган даврда қишлоқ хўжалиги компания учун юқори рентабелли, катта даромад келтирувчи соҳага айланди. 2001 йили тизим мазкур тармоқдан 2400 миллион сўм соф фойда олгани бунга далил бўла олади. Ваҳоланки, 2000 йили бу кўрсаткич 1729 миллион сўмни ташкил қилган эди, холос.

— Шахсан Президентимиз, ҳукуматимизнинг алоҳида эътибори, ғамхўрлиги туфайли компанияда ижобий ўзгаришлар рўй бермоқда, — дейди Паркент туманидаги «Заркент» ширкат хўжалиги бошқаруви раиси, Ўзбекистон Қаҳрамони Тожибой Ризаев. — Буни хўжалигимиз мисолида ҳам яққол кўриш мумкин. Масалан, компания бизга узумларнинг серҳосил винобоп навлари кўчатларини етказиб бераётгани, аввалги жамоа хўжалигимизни ширкатга айлантиришда унинг мутахассислари яқиндан ёрдам берганлиги туфайли биз режаларни барча кўрсаткичлар бўйича ортиғи билан уддалаб келяпмиз. Ўтган йили ҳар гектар узумзордан 101 центнердан ҳосил олинди. Олинган соф фойда 302 миллион сўмдан ошди.

Харидоргир янги маҳсулотлар

Биз хориж мамлакатларида турли хил витаминларга бой мева ва сабзавотлардан тайёрланаётган болалар таомлари тўғрисида илгари кўп эшитганмиз. Ўтган йили компания мутахассислари ҳам ана шундай маҳсулот ишлаб чиқаришни ўзлаштириш йўлида хайрли ишга қўл урдилар. Ҳозир Ғазалкент, Янгийўл ва Каттақўрғон шаҳарларидаги корхоналарда жаҳон андозалари талабларига жавоб берадиган болалар таомлари ишлаб чиқарилмоқда. Масалан, ўтган йили Янгийўлда минг тонна етти хил шундай маҳсулот тайёрланиб, ички бозорга ва Россия Федерациясига жўнатилди.

Ички ва жаҳон бозоридаги талаблар чуқур ўрганилаётганлиги натижасида янги турдаги юқори сифатли маҳсулотлар тайёрланаяпти. Хусусан, консерва саноатида ўтган йилнинг ўзида 15 хил янги маҳсулот ишлаб чиқарилди. Харидорлар эътиборини тортаётган сумалак, болалар таомлари учун етказиб берилаётган олма сиркаси, сабзи, ошқовоқ ва олча пюрилари шулар сирасига киради. Шунингдек, 16 турдаги узум виноси, 11 хил ичимлик ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

Бултур, айниқса, компания учун туб бурилиш йили бўлди. Деярли барча турдаги кўрсаткичлар ортиғи билан уддаланди. 37,5 миллиард сўмлик турли хил мева, сабзавотдан тайёрланган консерва маҳсулотлари ва ранг-баранг ичимликлар, шу билан бирга, 116,5 миллиард сўмлик халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарилди. Экспорт ҳажми беш баравар ошди.

Маҳсулотларни харидорларга етказиб бериш масаласи ҳам изчил ҳал этилмоқда. Эндиликда консерва маҳсулотлари ва ичимликлар уларни ишлаб чиқараётган корхоналарнинг ўзидан эмас, балки махсус базалардан савдо тармоқларига жўнатилмоқда. Масалан, илгари тошкентлик харидор шу ернинг ўзида тайёрланган маҳсулотни харид қилиши мумкин эди. Ҳозир эса у республикамизнинг барча жойларида ишлаб чиқарилган маҳсулотларни ҳам сотиб олиши мумкин. Айни пайтда турли вилоятларда 43 та ана шундай махсус база мавжуд. Ўтган йилнинг ўзида улар томонидан 87,1 миллиард сўмлик маҳсулот сотилди. Келгусида эса базалар сонини 50 тага етказиш мўлжалланмоқда.

Ўтган йилдан бошлаб, шунингдек, жойларда компаниянинг ихтисослаштирилган махсус дўконлари ҳам фаолият кўрсата бошлади. Уларда турли хил мева, сабзавот консервалари, шарбатлар, болалар таомлари, қиёмлар, мурабболар, қуруқ мева ва ичимликлар мавжуд. Биргина пойтахтимизда ҳам ана шундай иккита дўкон харидорларга хизмат кўрсатмоқда.

Чет эл сармояси — ютуқлар гарови

Чет эл сармояси, банк кредитлари, хўжалик ва корхоналарнинг ўз маблағлари ҳисобига асбоб-ускуналарни янгилаш, маҳсулотнинг янги турларини яратиш жамоанинг диққат-эътиборида турибди. Шу мақсад учун ўтган йилнинг ўзида 2602,1 миллион сўм сарфланди. Жумладан, 2,99 миллион АҚШ доллари миқдоридаги маблағ сабзавот ва мевадан болалар таомлари ишлаб чиқаришга йўналтирилди.

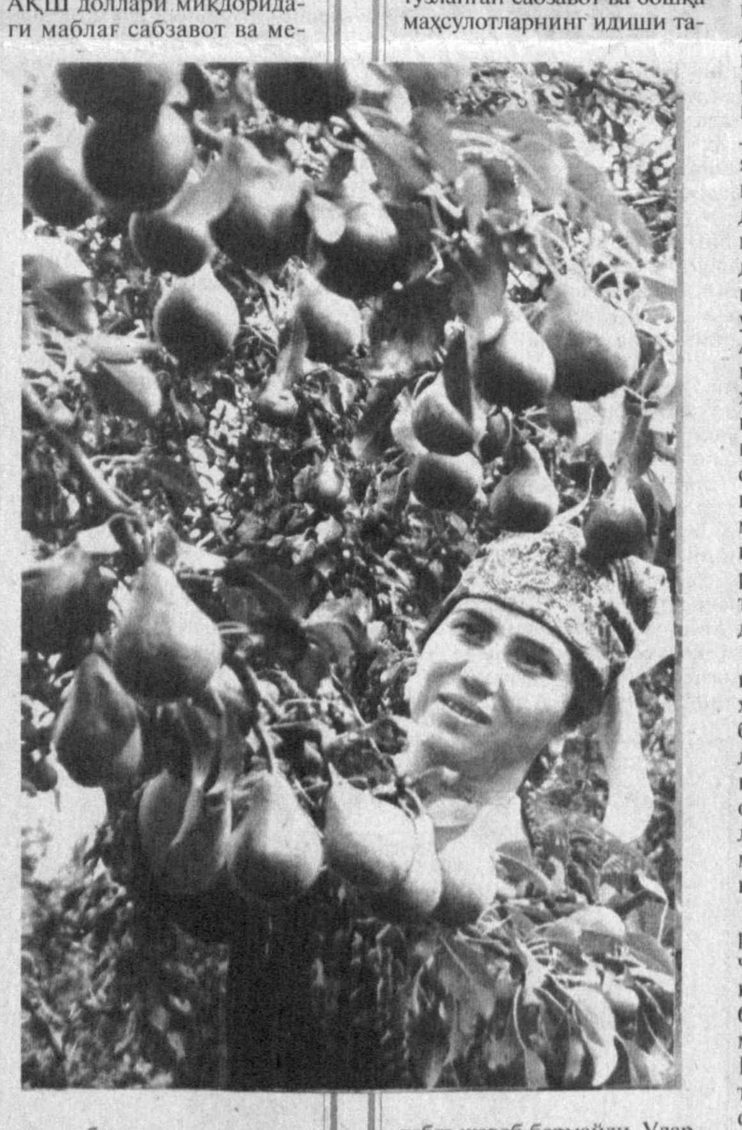

Корхоналарнинг ўз маблағлари ва кредитларнинг бир қисми эса мавжуд технологияларни янгилашга ишлатилди. Масалан, «Боғизағон» ва «Шоҳруд» очиқ турдаги акционерлик жамиятларида соатига 6 минг шиша вино ва ичимлик қуядиган линиялар ишга туширилди. «Тошкентвино» комбинатининг спирт қабул қиладиган бўлими тўла қайта таъмирланиб, йилига 14 минг дал маҳсулотни сақлаш имкони яратилди.

Ишлаб чиқаришни қайта жиҳозлаш ва янгилаш, хўжалик ва корхоналарда янги-янги цехлар қурилиши натижасида 240 та иш ўрни ташкил қилинди. Компанияда кичик ва ўрта бизнес корхоналарининг барпо этилиши ва улгуржи савдо базаларининг кенгайтирилиши туфайли 350 нафар киши ижтимоий фойдали меҳнатга жалб қилинди.

Янгийўлнинг икки корхонаси

Янгийўл шаҳридаги Усмон Юсупов номли очиқ турдаги акционерлик фирмаси қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлашга ихтисослашган. Жамоа ихтиёрига Янгийўл туманидаги «Халқобод», Бобур номли, Болғабоев номли хўжаликлар ҳам киради. Корхона нафақат ушбу хўжаликларда етиштирилган маҳсулотларни, балки Тошкент вилоятининг бошқа туманлари ва Сирдарё вилоятидан ҳам маҳсулот қабул қилади. Иқтисодий кўрсаткичлар таҳлил қилинганда, фирмада иш бир маромда бораётганлигини кўриш мумкин. Иш ҳақи ўз вақтида бериб борилмоқда. 2000 йилда 668 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилган бўлса, ўтган йили ушбу кўрсаткич 772 миллион сўмни ташкил қилди. Корхонада мева ва сабзавотдан жаҳон андозаларига жавоб берадиган болалар таомлари ҳам ишлаб чиқарилмоқда. Ўтган йили минг тонна ана шундай харидоргир маҳсулот тайёрланди. Уларнинг бир қисми Россия ва Белорусь давлатларига экспорт қилинди.

Лекин тан олиш керак, шарбатлар, қиёмлар, мураббολар, помидор қайласи, қуюлтирилган шарбатлар, тузланган сабзавот ва бошқа маҳсулотларнинг идиши талабга жавоб бермайди. Уларнинг нафақат ташқи кўриниши, балки ёрлиқлари ҳам оддий. Харидорнинг эътиборини ўзига тортмайди. Бу маҳсулотнинг сотилишига ҳам салбий таъсир кўрсатиши аниқ. Мисолларга мурожаат қилайлик. Ўтган йили корхона қувватининг 52 фоизидан фойдаланилган, холос. Яъни, 30 миллион дона шартли банка ўрнига 16,2 миллион дона шартли банка маҳсулот ишлаб чиқарилган. Шу билан бирга, маҳсулотни четга экспорт қилиш ҳажми ҳам камайиб кетган. 2000 йилда 373 минг АҚШ доллари миқдорида маҳсулот экспорт қилинган бўлса, бу кўрсаткич ўтган йили 277 минг АҚШ долларини ташкил этди.

Агар жамоа раҳбарлари маҳсулотларнинг ташқи кўринишини ўзгартириш, корхона қувватидан тўлиқ фойдаланиш борасида муттасил иш олиб борсалар, кўрсаткичлар янада юқори бўлиши, шубҳасиз. Ана шунда экспорт миқдори ҳам ўз-ўзидан кўпаяди.

«Янгийўл» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти эса компания тизимидаги энг йирик ва иқтисодий жиҳатдан барқарор корхоналардан биридир. Бу ерда барча кўрсаткичлар бўйича режалар ҳар йили ортиғи билан уддаланмоқда. Ўтган йили қарийб 3,35 миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Вино тайёрлаш 2,9 ҳисса, кам қувватли вино ишлаб чиқариш эса 4 баравар кўпайди.

Биз ҳиссадорлик жамияти раиси, ўз соҳасининг тажрибали мутахассиси Жўра ака Маърупов билан цехлар ва омборларни айландик. Корхона ҳовлиси ҳам, иш жойлари ҳам озода. Барча маҳсулотлар санитария-гигиена қоидалари асосида сақланмоқда.

— Мақсадимиз — харидор талабига мос, жаҳон андозалари даражасига тўғри келадиган маҳсулот ишлаб чиқариш, — дейди Жўра Маърупов. — Жамоада 320 киши меҳнат қилади. Ҳар бир ишчининг ўртача маоши 35 минг сўмни ташкил қилади. Бозор иқтисодиёти қоидалари пухта ўзлаштирилаётганлиги боис кўрсаткичлар яхшиланиб бормоқда. Ўтган йили 40 миллион сўм атрофида соф фойда олинди. 190 минг АҚШ доллари қийматидаги маҳсулот четга экспорт қилинди. Жорий йилда эса ушбу кўрсаткични 234 минг АҚШ долларига етказиш мўжжалланмоқда. Муаммолар ҳам йўқ эмас. Лекин биз уларни ички имкониятлар ҳисобига ҳал этаяпмиз. Масалан, маҳсулот қуйиладиган шиша идишлар талабга жавоб бермайди. Шунинг учун биз кўриниши, дизайни жиҳатидан харидорлар эътиборини ўзига тортадиган идишларни хориждан олиб келаяпмиз.

Эътиборлиси, тайёрланаётган маҳсулотларнинг сифати халқаро кўргазмаларда юқори баҳоланмоқда. 1998-1999 йилларда Ялта ва Санкт-Петербург шаҳарларида бўлиб ўтган нуфузли тадбирларда жамоа ишлаб чиқарган коньякка олтин медаль берилгани фикримизнинг далилидир.

Ҳиссадорлик жамияти жорий йилда ишлаб чиқаришга чет эл сармоясини ҳам жалб қилишни режалаштирмоқда. 650 минг АҚШ доллари қийматидаги вино қадоқлайдиган Германия технологияси ўрнатилади. Шунда самарадорлик ошиб, маҳсулот сифати ва олинаётган соф фойда миқдори янада кўпаяди.

Шиша заводи ҳам қурилади

Биз юқорида шиша идишлари жаҳон андозалари талабларига мос келмаслиги, бу четга маҳсулот экспорт қилишга салбий таъсир этаётганини айтган эдик.

— Асосий муаммоларимиздан бири — хорижлик харидорлар талабига мос келадиган идиш ва унинг бураладиган қопқоқлари йўқлиги масаласи эди, — дейди компания бошқаруви раиси Азимжон Аюпов. — Ҳозиргача хориждан ана шундай идишлар олиб келиниб, қисман бўлса-да, бу эҳтиёж қондириб келинарди. Яқинда жаҳон андозалари талабларига жавоб берадиган идишлар ишлаб чиқарадиган корхона қурилиши бошланади. Сирғалида Германиянинг «Хайе Глас» фирмаси ҳамкорлигида йилига 125 миллион дона идиш тайёрлайдиган замонавий корхона барпо этилади. Унга 21,5 миллион АҚШ доллари сарфланади. Завод шу йилнинг ўзида фойдаланишга топширилади. Шу мақсадда ўтказилган тендерда немис фирмаси ғолиб деб топилди. Бурама қопқоқ масаласи ҳам ҳал этилди. Янгийўл шаҳрида йилига 50 миллион дона қопқоқ тайёрлайдиган корхона қурилиши ҳам шу йил бошланади. Унинг қиймати 2,6 миллион АҚШ долларига тенг.

Дарҳақиқат, кейинги пайтда компанияда чет эл сармоясини жалб қилиш борасида амалга оширилаётган ишлар диққатга сазовордир. Лойиҳалар тендер асосида сараланиб, кейин ишлаб чиқаришга тавсия этилмоқда. Чунончи, бу йил яна тўртта корхонада қиймати 3 миллион АҚШ долларилик «Кронесс» фирмасининг вино ва ичимлик қуядиган линиясини ўрнатиш кўзда тутилмоқда. Шунингдек, Вазирлар Маҳкамасининг қарорига кўра, «Олтинсой шароби» очиқ акциядорлик жамиятида Италиянинг «Фенко» фирмаси асосида соатига 20 тонна хомашё ишлаб чиқарадиган, қиймати 3 миллион АҚШ доллари бўлган қўшма корхона ташкил этиш юзасидан ҳам лойиҳа ишланмоқда.

Янги замонавий технологияларнинг ишлаб чиқаришга жорий этилаётганлиги, ислоҳотларнинг изчил амалга оширилаётгани, бозор иқтисодиёти қоидалари пухта ўзлаштирилиб, иш юритилаётганлиги ўз самарасини бермоқда. Масалан, ўтган йилнинг ўзида компания жамоаси 4276 миллион сўм фойда олиб, бюджетга 70106 миллион сўм маблағ туширди.

Юртимиз қуёшида етилган ширин-шакар мева ва сабзавотлар ҳеч бир ўлкада йўқ. Бир мисол. Европа давлатларида тайёрланган кетчупларни олиб кўрайлик. Мазаси бизникига нисбатан анча паст. Лекин улар ўзининг ташқи кўриниши, ёрлиқларининг чиройлилиги билан кишини ўзига тортади. Ҳозир компанияда маҳсулотларни бежирим, чиройли идишларга қадоқлаш борасида ҳаракат бор, лекин ҳали кўп иш қилиниши керак.

Биз нималарни назарда тутаяпмиз? Паркент майизи, Қува анори, Наманган олмаси, Фарғона ўриги билан машҳур. Аммо кейинги пайтда бундай мевалар камайиб кетмоқда. Айни чоғда уларни қайта ишлаш талаб даражасида эмас.

Компания мутахассисларининг эътироф этишича, хўжаликларда ер танқислиги муаммоси ҳал этилмаяпти. Мавжуд майдонларга эса кўпинча айрим туманларнинг ҳокимлари ва бошқа мутасадди раҳбарларнинг айби билан бошқа экинлар экилмоқда. Гарчи бундай ҳолларга чек қўйиш бўйича ҳукумат қарори бўлса-да, унинг талаблари суст бажарилаяпти.

Тизимдаги муаммолардан яна бири — кўпчилик хўжалик ва корхоналарда айланма маблағнинг етишмаслигидир. Мисол учун, Янгийўлдаги Усмон Юсупов номли очиқ турдаги ҳиссадорлик фирмаси фаолиятида шундай ҳол кузатилмоқда. Жамоа раҳбарларининг айтишича, айни пайтда қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини сотиб олиш учун 100 миллион сўм маблағ зарур. Банкдан кредит олинадиган бўлса, унинг устама фоизи юқори. Демак, корхона ишлаб чиқаришни ривожлантириб, ўзининг етарли даражада маблағига эга бўлиши мақсадга мувофиқдир.

Хулоса шуки, қайд этилган муаммоларга ўз вақтида ечим топилса, «Ўзмевасабзавотузумсаноат-холдинг» компаниясининг юксалишнинг равон йўлига чиқиб олиши жараёни янада тезлашади. Муҳими, у яқин келажакда мамлакатимизда етиштирилган турли хил мева ва сабзавотларни қайта ишлаш асосида жаҳон бозоридан мустаҳкам жой эгаллайди.

Ҳосил КАРИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

63 МИЛЛИОН СЎМЛИК ЙЎҚОТИШ

ҳисобчини йиғлатгани, раисни.... кулдиргани хусусида

Ангор туманидаги «Мустақиллик» ширкат хўжалигининг иқтисодий зарари 122 миллион сўмга етиб, 2001 йилнинг бошидан санация қилинадиган хўжаликлар рўйхатига тушиб қолди. Шунга қарамасдан, ширкатчилар ғалла, сабзавот, полиз, узум, пиллачиликдан юқори ҳосил олишиб, хўжалик ғазнасига 26 миллион сўмдан зиёд соф фойда келтиришди. Шунингдек, пахта етиштиришда ҳам ёмон натижаларга эришилмади. Хусусан, 2001 йилда давлатга 2242 тонна пахта сотилди. Бу олдинги йилдагидан 583 тоннага кўп. Гектаридан олинган ҳосил ўттиз беш ярим центнерни ташкил этди. Режанинг бажарилиши эса 107 фоиз бўлди. Хўжалик бош ҳисобчиси Тиловмурод Худоёровнинг таъкидлашича, пахтачиликдан олинган умумий даромад салкам 150 миллион сўм бўлган бўлса, ундан олинган соф фойда 6 миллион сўмни ташкил этди.

— Ҳисоб-китобимизга кўра, пахта терими мавсумида 1 октябрга қадар териб топширилган пахта ҳисобидан 15 миллион сўм соф фойда олишимиз лозим эди, — дейди хўжалик ҳисобчиси. — Аммо орадан бир ой ўтиб биз айтган ҳалиги ўн беш миллионнинг қарийб учдан икки қисми қаергадир ғойиб бўлибди-қўйибди.

— Қандай қилиб дейсизми, — дейди ҳисобчи. —Мана, масалан, ўтган йили 632 гектар ерга «Термиз — 31» навли ипак пахта эккандик. Бу ердан олинган ҳосилдан ҳам кўриниб турибдики, пахтамиз ёмон бўлмади. Лекин «Ангорпахта» ҳиссадорлик жамияти «шовоз»лари ҳали сентябрь ойи тугамасдан қор-ёмғир кўрмаган пахтани 5-сорт 3-синфга қабул қилиб олганини тушунолмадик.

— Пахта хом, бунинг устига, ифлос терилгандир, — деймиз бош ҳисобчига.

— Гапингизда жон бор, — дейди Худоёров. — Терим бошланиши биланоқ, режа ортидан қувиб маҳсулот сифати ва даромадни ҳам гоҳида унутиб қўямиз. Аслида санацияга тушишимизга ҳам ана шу қусурларимиз сабаб бўлган. Ачинарлиси, бундай хатоларимиз 2001 йилда ҳам такрорланди. Ипак пахта, биласиз, кечроқ пишади. Биз эса унинг тўлиқ пишиб етилишини кутиб ўтирмай пахта терган кунларимиз бўлгани ҳам рост. Аммо 5-сортга деб қабул қилинган 1008 тонна пахтанинг, яъни уйган хирмонимизнинг деярли тенг ярмини кўсак чувиб терганимиз йўқ-ку, ахир. 2000 йилги бу кўрсаткични ҳисоблаб кўрсак, 5-сорт 3-синфга атиги 59 тонна атрофида пахта сотган эканмиз. 2001 йил эса бу рақам 1008 тоннани ташкил этгани ниҳоятда ачинарлидир. Агар терим муддатини аниқ белгилаганимизда лоақал 100 тонна пахтамиз 3-сортга илинарди. Бу эса хўжалик ғазнасига 63 миллион сўмдан зиёд қўшимча даромад келтирган бўларди.

Худоёровнинг қоғозларига қараб биз яна бир бор ҳисобни чўтга ташладик. Юқорида эслатганимиздек, хўжалик 2000 йилда 1659 тонна пахта сотган. Агар, шунча пахтани улар 2001 йилги харид нархлари билан сотганларида-ми, 2001 йилда етиштирилган 2242 тонна пахтанинг даромадини берган бўлар экан. 2000 йилда, айтганимиздек, озгина бўлсаям, сифати созгина маҳсулот сотилган-да.

— Хўжаликнинг раиси бордир, агрономи бордир. Сотаётган молларининг сифати хусусида улар пахта тозаловчилар билан талашиб-тортишмадиларми? — деб сўраймиз ҳисобчидан.

Биз ширкат уюшмаси раиси Хуррам Искандаровга дуч келамиз. Искандаров ҳаёлларга берилмайдиган одам экан. Ҳатто, ўша 1008 тонна 5-сортга сотилган пахтани ҳам қувнаб-яйраб тилга олди:

— Режаларни пириллатиб бажариб юбордик. Кўп ишлайвериб, тобим қочиб қолди, — дейди у қувноқлик билан.

— «Газ-31» хизмат машинаси сотиб олибсизлар. Муборак бўлсин, — деймиз.

— Иш ҳақидан зилдайгина қарзимиз бор, — дейди раис. — Лекин олган қолади. Мақол бор-ку, қарзга уйлансанг, хотин ёнингга қолади, деган. Давлатнинг бўлса, даргоҳи кенг экан. Оламжаҳон қарзларимизни кечиб юборди. Одамларимизгаям тан бераман.

Раиснинг шўх-шодонлигини кўриб, уни боқибеғам одам деб бўлмайди. «Ангорпахта» ҳиссадорлик жамиятида бизга айтилган бир гап бу фикримиз нотўғри эмаслигини кўрсатгандай бўлди. Гап шундаки, туманда Улдон Искандарова деган машҳур фермер хўжалиги бор. «Ангорпахта» ҳиссадорлик жамияти раисининг муовини Эшбой Алламуродовнинг билдиришича, фермер 2001 йилда пахта тайёрлаш режасини қойиллатиб бажарган. 68,2 тонна ўрнига 94 тонна пахта сотган. Режадаги пахтанинг 95 фоизини завод фермер хўжалигидан биринчи сортга қабул қилиб олган. Умуман, фермерман деганлар 5-сорт деган гапни хаёлларига келтирмаганлар. Кўраяпсизми, «Искандарова» фермер хўжалигига даромаду соф фойда нур бўлиб ёғилаяпти. «Мустақиллик» ширкат хўжалиги бўлса, оғзидаги ошни олдириб ўтирибди. Энди қулоғингизга бир гапни секин шипшитиб қўяйлик. Аслида ушбу фермер хўжалигининг ҳам, ширкат хўжалигининг ҳам амалдаги сардори Хуррам Искандаровнинг ўзлари бўлади.

Алламуродовдан мен шу икки хил манзаранинг моҳиятини суриштираман.

— Колхоз-колхоз, фермер-фермер-да, — дейди Эшбой ўзи колхоз деб атаётган ўша фермер хўжалигининг молини пачакилагандай бўлганларини эътироф қилгандай бўлиб. — Фермерларнинг пишиқлигига қойилман. Ҳа, тезроқ бўл деган қистовларга учишмади. Пахтасини пишириб, тоза қилиб олиб келди. Бугун бўлса, ана, олаяпти улар фойдани қарсиллатиб...

Биз яна бош ҳисобчининг, 63 миллион сўм беҳуда ҳавога учиб кетмаганда эди, уни ҳар бир ширкатчига 90 минг сўмдан улашиб берган бўлармидик, деган гапини эслаймиз. Ҳа, энди ҳисоб-китобсиз бир қадам ҳам қўйиб бўлмайди. Фақат йил якунидан чиқариладиган сабоқлар қандай хулосага олиб келади? Ҳамма гап шунда.

Олимжон УСАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

(Вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг умумий мажбурий тусдаги меъёрий ҳужжатларини давлат рўйхатидан ўтказиш ҳолати тўғрисида 2002 йил 21 январдан 2 февралгача бўлган маълумот):

I. Давлат рўйхатидан ўтказилди:

1. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг 2002 йил 22 январдаги 24-сон ва Марказий банкнинг 2002 йил 22 январдаги 116В-2-сонли *«Давлат эҳтиёжлари учун сотиб олинадиган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари бўйича ҳисоб-китоблар жамғармаси тўғрисидаги низомга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»*ги қарори.

2002 йил 31 январда 612-2-сон билан рўйхатдан ўтказилди (2002 йил 10 февралдан кучга киради).

2. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг 2002 йил 22 январдаги 23-сон ва Марказий банкнинг 2002 йил 22 январдаги 115В-2-сонли *«Давлат эҳтиёжлари учун харид қилинадиган қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари учун ҳисоб-китоблар жамғармаси маблағлари ҳисобидан қишлоқ хўжалик маҳсулотлари учун якуний ҳисоб-китобларда тўловларни амалга ошириш тартибига ўзгартиришлар киритиш тўғрисида»*ги қарори.

2002 йил 31 январда 657-2-сон билан рўйхатдан ўтказилди (2002 йил 10 февралдан кучга киради).

3. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг 2002 йил 22 январдаги 22-сон ва Марказий банкнинг 2002 йил 22 январдаги 114В-2 *«Давлат эҳтиёжлари учун харид қилинадиган қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг ҳисоб-китоб жамғармаси» маблағлари ҳисобидан қишлоқ хўжалиги маҳсулотларига аванс беришда аванс тўловларини амалга ошириш тартибига ўзгартиришлар киритиш тўғрисида»*ги қарори.

2002 йил 31 январда 656-2-сон билан рўйхатдан ўтказилди (2002 йил 10 февралдан кучга киради).

4. Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитасининг 2002 йил 23 январдаги 02/8-3-сонли *«Божхона қийматини тўғрилаш БҚТ-1 ва БҚТ-2 шаклларини тўлдириш бўйича йўриқномага ўзгартириш киритиш ҳақида»*ги қарори.

2002 йил 31 январда 920-1-сон билан рўйхатдан ўтказилди (2002 йил 10 февралдан кучга киради).

II. Давлат рўйхатидан ўтказиш рад этилди:

1. Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг *«Ўзбекистон Республикаси банк муассасаларида пул муомаласига доир ишларни ташкил этиш тўғрисидаги йўриқномага ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»*ги қарори.

2. Давлат патент идорасининг *«Товар белгиси ва хизмат кўрсатиш белгисини рўйхатдан ўтказиш учун талабномани тузиш, топшириш ва кўриб чиқиш қоидаларини тасдиқлаш тўғрисида»*ги буйруғи.

3. Давлат патент идорасининг *«Товарнинг келиб чиқиш жойи номини рўйхатга олиш учун талабнома тузиш, топшириш ва кўриб чиқиш ҳамда товарнинг келиб чиқиш жойи номидан фойдаланиш ҳуқуқини бериш қоидаларини тасдиқлаш тўғрисида»*ги буйруғи.

4. Давлат патент идорасининг *«Ўзбекистон Республикасида товар белгиларини умумэътироф этилганлигини тан олиш қоидаларини тасдиқлаш тўғрисида»*ги буйруғи.

5. Давлат патент идорасининг *«Интеграл микросхемалар топологияларини рўйхатдан ўтказиш учун талабномаларни тузиш ва топшириш қоидалари ва давлат экспертизасини ўтказиш тартибини тасдиқлаш тўғрисида»*ги қарори.

6. Давлат патент идорасининг *«Интеграл микросхема топологиясига бўлган ҳуқуқни бошқа шахсга ўтказиш ҳақидаги шартномани, интеграл микросхема топологиясидан фойдаланишга лицензия шартномасини кўриб чиқиш ва рўйхатдан ўтказиш ҳамда рўйхатдан ўтказилган лицензия шартномаларига ўзгартиришлар киритиш қоидаларини тасдиқлаш тўғрисида»*ги қарори.

Тақдим этилган ҳужжатларда амалдаги қонунчиликка зид қоидалар мавжуд ёки улар меъёрий ҳужжатларга қўйилган талабларга жавоб бермайди. Давлат рўйхатидан ўтказиш рад этилган меъёрий ҳужжатлар Адлия вазирлигининг хулосалари ҳисобга олинган ҳолда қайта ишланган тақдирда давлат рўйхатидан ўтказиш учун такроран тақдим этилиши мумкин.

III. Ҳуқуқий экспертизадан ўтказилмоқда:

1. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг *«Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетини тузиш ва ижро этиш қоидаларини тасдиқлаш ҳақида»*ги буйруғи.

2. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитасининг *«Инфраструктурани ривожлантириш учун солиқни ҳисоблаб чиқариш ва бюджетга тўлаш тартиби тўғрисидаги йўриқномани тасдиқлаш ҳақида»*ги қарори.

3. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитасининг *«Экология солиғини ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги йўриқномани тасдиқлаш ҳақида»*ги қарори (янги таҳрирда).

4. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитасининг *«Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқни ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги йўриқномани тасдиқлаш ҳақида»*ги қарори (янги таҳрирда).

5. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитасининг *«Жисмоний шахслар даромадига солинадиган солиқни ҳисоблаб чиқариш ва бюджетга тўлаш тартиби тўғрисидаги йўриқномани тасдиқлаш ҳақида»*ги қарори (янги таҳрирда).

6. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ва Молия вазирлигининг *«Таълим муассасаларида стипендиялар тайинлаш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги йўриқномани тасдиқлаш ҳақида»*ги қарори.

7. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитасининг *«Юридик шахслар томонидан Ўзбекистон Республикасида ишлаб чиқариладиган товарлар бўйича акциз солиғини ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги йўриқномани тасдиқлаш ҳақида»*ги қарори (янги таҳрирда).

8. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитасининг *«Юридик шахсларнинг даромади (фойдаси)га солинадиган солиқни ҳисоблаб чиқариш ва бюджетга тўлаш тартиби тўғрисидаги йўриқномани тасдиқлаш ҳақида»*ги қарори (янги таҳрирда).

9. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитасининг *«Маҳаллий солиқлар ва йиғимларни ҳисоблаб чиқариш ва бюджетга тўлаш тартиби тўғрисидаги йўриқномани тасдиқлаш ҳақида»*ги қарори (янги таҳрирда).

10. Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлигининг *«Автомобиль транспортида йўловчилар ташишда меҳнат муҳофазаси қоидаларини тасдиқлаш ҳақида»*ги буйруғи.

11. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитасининг *«Жисмоний шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқни ҳисоблаб чиқариш ва бюджетга тўлаш тартиби тўғрисидаги йўриқномани тасдиқлаш ҳақида»*ги қарори (янги таҳрирда).

12. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Давлат божхона қўмитасининг *«Юридик ва жисмоний шахслар томонидан Ўзбекистон Республикаси ҳудудига олиб кириладиган алоҳида турдаги товарлар бўйича акциз солиғини тўлаш тартиби тўғрисидаги йўриқномани тасдиқлаш ҳақида»*ги қарори.

13. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитасининг *«Ер солиғини ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги йўриқномани тасдиқлаш ҳақида»*ги қарори (янги таҳрирда).

14. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Давлат солиқ қўмитаси ва Давлат табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг *«Ўзбекистон Республикаси ҳудудида табиий муҳитга ифлослантирувчи моддаларни чиқариб ташлаганлик (оқизиб юборганлик) ҳамда чиқиндиларни жойлаштирганлик учун бюджетга ва табиатни муҳофаза қилиш фондига тўланадиган тўловларни ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»*ги қарори (янги таҳрирда).

15. Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг *«Ўзбекистон Республикасида нақд пулсиз ҳисоб-китоблар тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»*ги қарори (янги таҳрирда).

16. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитасининг *«Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқни ҳисоблаб чиқариш ва бюджетга тўлаш тартиби тўғрисидаги йўриқномани тасдиқлаш ҳақида»*ги қарори (янги таҳрирда).

17. «Ўзкоммунхизмат» агентлигининг *«Ўзбекистон Республикасида коммунал сув таъминоти ва сув тармоқлаш тизимларидан фойдаланиш қоидаларини тасдиқлаш тўғрисида»*ги буйруғи.

18. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитасининг *«Ўзбекистон Республикаси ҳудудига импорт қилинадиган ишлар, хизматларга нисбатан қўшилган қиймат солиғини ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги йўриқномани тасдиқлаш ҳақида»*ги қарори.

19. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Давлат божхона қўмитасининг *«Ўзбекистон Республикаси ҳудудига импорт қилинадиган товарларга нисбатан қўшилган қиймат солиғини ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги йўриқномани тасдиқлаш ҳақида»*ги қарори.

20. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитасининг *«Ўз фаолиятини юридик шахс ташкил этмасдан амалга ошираётган, қатъий белгиланган миқдорда солиқ ундириладиган жисмоний шахсларнинг даромад солиғини ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисидагиги йўриқномага ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»*ги қарори.

21. Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитасининг *«Жисмоний шахслар томонидан Ўзбекистон Республикаси божхона чегарасидан товарларни олиб ўтиш тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»*ги қарори.

22. Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитасининг *«Жисмоний шахслар томонидан Ўзбекистон Республикаси божхона чегараси орқали товарларни олиб ўтишнинг соддалаштирилган, имтиёзли тартиби тўғрисидаги қоидани тасдиқлаш ҳақида»*ги қарори.

23. Ўзбекистон Республикаси Давлат тест маркази, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Ўрта махсус, касб-ҳунар таълими маркази, Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Маданият ишлари вазирлиги ва Ўзбекистон Республикаси Бадиий академиясининг *«Ўзбекистон Республикаси ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасаларини давлат аттестациясидан ўтказиш тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»*ги қарори.

Кучини йўқотган деб эътироф этилди ва ижродан чақириб олинди:

1. Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитасининг 2000 йил 29 майдаги 10-/3-1-3165-сонли хати.

Ушбу ҳужжат Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги тақдимномаси асосида давлат рўйхатидан ўтказилмаган ҳужжат сифатида кучини йўқотган деб эътироф этилди ва ижродан чақириб олинди.

Маълумотлар Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг Идоравий меъёрий ҳужжатларни давлат рўйхатидан ўтказиш бошқармаси томонидан тайёрланди.

Саволлар ва таклифлар учун телефонлар: 133-38-67, 132-00-28

«Бойсун баҳори»

Шу йилнинг 23-28 май кунлари Сурхон воҳасининг Бойсун туманида «Бойсун баҳори» очиқ фольклор фестивали бўлиб ўтади. У Марказий Осиё ва Ўрта Шарқ халқларининг фольклор мусиқаси, қўшиқлари, рақслари ва ҳунармандчилигини намойиш этувчи энг яхши ўзбекистонлик ва хорижий профессионал ҳамда ҳаваскор ижрочилар кўригидир.

«Бойсун баҳори»нинг мақсади — тинчлик, дўстлик, инсонпарварлик ғояларини янада кенг ёйиш, мана шу йўналишдаги халқаро маданий ва ижодий алоқаларни янада кенгайтиришдан иборат.

Республика Бадиий академиясида ушбу фестивалнинг тақдимот маросими бўлиб ўтди. Унда фестивалнинг ўтказилиш жараёнлари хусусида мулоҳаза юритилди. Фестиваль дастуридан фольклор ансамбллари кўриги, бахшилар беллашуви, анъанавий либослар дизайнерлари, Турғун Алиматов мукофоти учун анъанавий мусиқа ижрочилари танловлари ўрин олган. Даставвал, фестиваль кунларигача республикамиз вилоятлари бўйлаб олтита ҳудудда ижодкорлар сараланади. Фестиваль доирасида «Замонавий бадиий маданиятда фольклор ва халқ ижодиёти» мавзуида халқаро илмий конференция ҳам бўлиб ўтади. Беш кун давом этадиган «Бойсун баҳори» фестивалининг ташкилотчилари — Турғун Алиматов хайрия жамғармаси, «Бойсунтоғ» масъулияти чекланган жамияти ҳамда «SMI-ASIA» ёпиқ турдаги акциядорлик жамиятидир.

Ўйлаймизки, ушбу фестиваль орқали тарих зарварақларидаги қадимий анъаналаримиз дунё халқларига қайта кўз-кўз бўлғусидир.

Ғофур ЖАБИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Мамлакатимизда хотин-қизлар ва оиланинг жамиятдаги роли ва нуфузини ошириш, соғлом авлодни камол топтириш учун беқиёс ғамхўрликлар қилинмоқда. Вазирлар Маҳкамасининг «Аёллар ва ўсиб келаётган авлод соғлиғини мустаҳкамлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори бунинг яққол ифодасидир.

Мухбиримизнинг Андижон вилояти ҳокимининг ўринбосари, хотин-қизлар қўмитаси раиси Муаззамхон ШАМСИБОЕВА билан суҳбати ана шу ҳақда.

АРДОҚДАДИР ОНА ВА БОЛА

— Қўмитамиз «Соғлом авлод учун», «Маҳалла», «Камолот», «Экосан» жамғармалари ҳамда «Маънавият ва маърифат» бўлими билан доимий ҳамкорликда иш юритади, — дея сўз бошлади ҳоким ўринбосари. — Қўмитамиз қошида «Оила» илмий-амалий маркази фаолият кўрсатмоқда. Репродуктив саломатлик маркази, «Олима» уюшмаси қошида «Туғиш ёшидаги аёлларни соғломлаштириш» ўқув-услубий маркази мавжуд. Бу марказларга вилоят соғлиқни сақлаш бошқармасига қарашли ҳамма туғуруқхоналарнинг мутахассислари бириктириб қўйилган. Улар қишлоқ ва маҳаллаларда аёллар ва болалар саломатлигини яхшилаш, улар ўртасида ногиронликнинг олдини олиш, насл-насабини яхшилаш бўйича ўқув семинарлари ташкил этиб, суҳбатлар ўтказмоқдалар.

Янги туғилган гўдакларни тўғри парвариш қилиш, уларнинг турли касалликларга чалинишига йўл қўймаслик мақсадида жойларда «Ёш оналар», «Ёш оталар» мактаблари ташкил этилди. Машғулотларни олиб бориш Андижон тиббиёт институти олимлари ҳамда «Соғлом авлод учун» жамғармаси мутахассислари зиммасига юклатилган.

Аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож гуруҳлари, серфарзанд оилалар, ногиронлар ҳамда боқувчисини йўқотган ёш болали оналар алоҳида назоратга олинган. Уларга зарур моддий ҳамда маънавий ёрдам кўрсатилмоқда. Бу савобли юмушлардан хайрия жамғармалари ҳам четда қолмаётир. Улар ҳозирга қадар салкам икки юз минг сўмлик амалий ёрдам кўрсатди. Ана шу маблағ эвазига «Гематоген» препарати сотиб олинди.

Қаровчисиз қолган болаларни ижтимоий ҳимоялаш мақсадида яқин орада «Меҳр даргоҳи» марказини очишни режалаштираяпмиз.

—Ҳар бир оилада тиббий маданиятни ошириш, никоҳга кирувчи ёшлар билан соғлом оилани шакллантириш, аёлларнинг тиббий саводхонлигини юксалтиришни ҳаётнинг ўзи тақозо этмоқда.

—Маълумки, соғлом онадангина соғлом фарзанд дунёга келади. Бу жуда нозик, айни дамда долзарб масала. Шундай экан, аввало, аёлларнинг, хусусан, ёш оналарнинг онгини ўзгартирмасдан туриб мақсадга эришиб бўлмайди, деб ўйлайман. Бу борада биз «Соғлом авлод учун» жамғармасининг вилоят бўлими ҳамда «Оила» илмий-амалий маркази мададига таяняпмиз. Кейинги пайтларда ўзаро ҳамкорликда хотин-қизларнинг тиббий саводхонлигини оширишга хизмат қилувчи варақалар, буклетлар нашр этилди ҳамда улар хонадонларга тарқатилди. Чунончи, «Ҳомиладор аёллар гигиенаси», «Соғлом фарзанд туғиш омиллари», «Ҳомиладорликнинг бошланғич даври» сингари қатор буклет ва тавсиялар яхши натижалар бераётир.

Аёллар ва болаларга маънавий, руҳий ҳамда ҳуқуқий кўмак бериш, уларни ижтимоий ҳимоялаш мақсадида «Оила» илмий-амалий марказида «Оила психологияси» хонаси ташкил этилди. Бу каби марказлар Пахтаобод, Балиқчи ва Хўжаобод туманларида ҳам фаолият кўрсата бошлади. Андижон тиббий коллежида «Оила психологияси» фанини ўқитиш йўлга қўйилди.

Болаларни гўдаклигидан бошлаб жисмонан ва маънавий жиҳатдан тарбиялаш учун ҳар бир оилада тиббий-психологик шароит яратиш мақсадида ўтган йили давлат бюджетидан 212 миллион сўмлик маблағ сарфланди. Бемор аёллар ва болаларни ўз вақтида аниқлаш, оилаларнинг гигиена маданиятини оширишда қўмитамиз мутассадди давлат ва нодавлат ташкилотлари билан ҳамкорлик қилмоқда. Вилоятдаги 820 дан ортиқ маҳалла фуқаролар йиғинларида «Ота-оналар университети» иш бошлади. Уларнинг саъй-ҳаракати билан «Ёш бегойимлар» «Алпомиш авлодлари», «Нафосат маликалари» каби кўрик-танловлар ўтказилди. Шу ўринда Андижон шаҳрида «Болалар боғи», Жалолқудуқ туманидаги Оламайдон қишлоғида кам даромадли оилалар фарзандлари учун 250 ўқувчига мўлжалланган мактаб-интернат биноси ишга туширилганини ҳам таъкидлашни истардим.

«Она ва бола» Давлат дастурининг барча йўналишлари бўйича вилоятимизда 3 миллиард 782 миллион 894 минг сўм миқдорида амалий ишлар қилиш режалаштирилган бўлса, бу кўрсаткич ҳомий ташкилотлар маблағлари билан жамланганда 9 миллиард 920 миллион 800 минг сўмга бажарилди. Вилоятнинг 8 туман ва шаҳрида тез тиббий ёрдам маркази иш бошлади. Улар энг замонавий асбоб-анжомлар билан таъминланди. Ана шундай масканлар келгусида яна 6 тага кўпаяди.

Одилжон ШОДМОНАЛИЕВ
суҳбатлашди.

«ГАЗ» очиқ акциядорлик жамиятининг расмий импортёри
«PETROL SERVICE» қўшма корхонаси
РУССКИЕ МАШИНЫ
биринчи қўлдан жуда арзон нархларда 2002 йилда ишлаб чиқарилган
(вагонларда келтирилган, йўл босиш масофаси нолга тенг)
«Волга» автомобилларини таклиф этади.
Бунақа арзон нархлар шу кунгача Ўзбекистонда бўлмаган !!!
Бугунги кунда метронинг "Беруний" бекати ёнидаги "Интрако-С" ёнилғи қуйиш шахобчаси автосалонида
ГАЗ 3110 — нархи 9,8 млн. сўм ва
ГАЗ 3102 — нархи 11,8 млн. сўм
бўлган автомобилларни харид қилиш мумкин.
Буюртмага биноан «ГАЗ» автомобилларининг ҳар қандай турларини етказиб бериш имконияти бор.
Телефонлар: 137-23-63. 137-13-43, 137-01-02, факс 180-35-05.
Шунингдек, пул ўтказиш йўли билан дизель ёнилғиси ва
АИ-96, АИ-92, АИ-80 бензинлари сотилади.
5284/178

ЭСТРАДА ҚЎШИҚЧИЛАРИ — ИЗЛАНИШДА

Ўзбекистон Республика Вазирлар Маҳкамасининг «Эстрада қўшиқчилик санъатини янада ривожлантириш тўғрисида»ги қарори эълон қилингандан буён ўтган даврда бу соҳада муайян ишлар амалга оширилди. Аввало, «Ўзбекнаво» эстрада бирлашмаси ташкил этилди, Миллий эстрада санъатини ривожлантириш ва мувофиқлаштириш кенгаши ҳамда унинг қошидаги ижодий кўмаклашувчи гуруҳ фаолияти йўлга қўйилди. Шу кунгача кўмаклашувчи гуруҳ томонидан 300 га яқин хонанда ва гуруҳларга лицензиялар берилди. Бироқ ҳали қилинадиган ишлар кўп. Чунки ҳамон эфир орқали шеър матни ниҳоятда саёз, мусиқаси қоришган, ижро жиҳатдан бўш хонишлар янграб турибди. Баъзи матнларни ҳатто шеър дейишга ҳам тил бормайди. Демак, ҳали эстрада жанрида ижод қилувчи қўшиқчилар зиммаларидаги масъулиятни тўла ҳис этолганлари йўқ! Асосий мақсад ҳар жиҳатдан мукаммал, юксак савиядаги, халққа манзур бўладиган қўшиқлар яратиш экан, олиб борилаётган ишлар, ўтказилаётган тадбирларнинг пировард натижаси шунга хизмат қилиши керак.

Миллий эстрада санъатини ривожлантириш ва мувофиқлаштириш Кенгашининг «Туркистон» санъат саройида ўтган ҳисобот йиғилишида ана шулар ҳақида сўз борди. Унда сўзга чиққан Кенгаш раиси, Ўзбекистон халқ шоири Э.Воҳидов, «Ўзбекнаво» эстрада бирлашмаси бош директори Б.Абдураҳимов, жамғарма раиси Т.Маҳмудов, ижодий кўмаклашувчи гуруҳ раҳбари О.Ризаев ва бошқалар кенгашнинг 2001 йилда амалга оширган ишлари, эстрада бирлашмасининг жамғарма фаолиятини ташкил этиш, хонандаларга лицензиялар берилишининг бориши ҳақида гапирдилар. Йиғилишда 2002 йилда кенгаш олдида турган асосий вазифалар белгилаб олинди.

Куни кеча «Туркистон» саройида ўтган Миллий эстрада қўшиқлари 1 республика танлови ташкилий қўмитаси ва ҳайъат аъзоларининг йиғилиши юқоридаги тадбирнинг амалий давоми бўлди. Ушбу йиғилишда «Азиз она юртим наволари» номи билан ўтадиган биринчи эстрада қўшиқлари танловининг ташкилий-ижодий масалалари муҳокама қилинди.

Танлов 10-13 февраль кунлари «Туркистон» санъат саройида ўтади. Уч босқичдан иборат мазкур танлов сўнггида ғолибларни тақдирлаш маросими тантанали суратда ўтказилиб, танлов ғолиблари ва устоз эстрада хонандалари иштирокида катта концерт намойиш этилади.

Гулчеҳра УМАРОВА.

Ҳурматли хонимлар ва жаноблар !
«АСАКА» БАНКИ
2002 йил 1 февралидан бошлаб банк амалиётларининг асосий йўналишлари бўйича хизмат кўрсатиш тарифларини такроран
30%дан 50%гача
камайтирганлигини эълон қилади.
«Асака» банки сизни ўзаро манфаатли ҳамкорликка чорлайди !
Маълумот учун телефонлар:
120-83-83, 120-81-62, 120-82-98, 120-82-66.
Манзилимиз: 700015, Тошкент шаҳри, Нукус кўчаси, 67-уй.
Банк филиаллари — Нукус шаҳри ва барча вилоят марказларида жойлашган.
5277/161

СПОРТ — МИЛЛАТ ҒУРУРИ

МАЙДОН

МАҲОРАТ МАТОНАТ

ИККИ РАҲБАРГА БИР САВОЛ

От спорти билан каратэ ўртасида қандай яқинлик бор деб ўйлайсиз? Балки сиз ҳақдирсиз. Чинданам бир қарашда ҳеч қанақа яқинлик кўзга ташланмайди. Бироқ халқ орасидаги қизиқиш, оммавийлик нуқтаи назаридан улардаги ўхшашликни рад этиш қийин. Бири элимизнинг миллий анъанаси сифатида, иккинчиси кунчиқар юртдан кириб келган қизиқарли спорт тури сифатида ўз ўрнига эга. Ана шу яқинликдан келиб чиқиб, ҳар иккала федерация президентига бир хил савол билан мурожаат қилдик.

Сиз раҳбарлик қилаётган федерация 2001 йилни қандай якунлади? Навқирон авлодни соҳага тобора кўпроқ жалб қилиш борасида федерация ташкиллаштираётган тадбирлар нималардан иборат?

Зафар ФАЙЗИЕВ, Ўзбекистон йилқичилик ва от спорти федерацияси президенти:

— Чавандозлик халқимизнинг ўтмиши билан чамбарчас боғлиқ. Энг қадимги аждодларимиз ҳам от миниб, улоқ чопгани сир эмас. Бу қадрият асрлар давомида шаклланган, ривожланган. Шунинг учун ҳам ишни бевосита мутахассислар иштирокида мамлакатимиздаги от спорти мактаблари, клубларидаги ҳозирги аҳвол ва яратилган шароит билан яқиндан танишишдан бошладик.

Янги асрнинг илк йилидаги ютуқлар ҳам салмоқли бўлди, десам янглишмайман. Март ойида Ҳиндистонда ўтказилган халқаро турнирда жамоамиз 4 та олтин ва 1 та кумуш медалга эга бўлди. Бунда ака-ука Искандар ва Иброҳим Йўлдошев, Сергей Шатиловларнинг алоҳида ҳиссаси бор. Ундан кейин Исожон Содиқов "Қовум" лақабли тулпорида жаҳон кубогининг дастлабки босқичида (апрель, Бишкек) биринчи ўринни қўлга киритди. Иккинчи босқичда (май, Алмати) бу ғалабани Ғайрат Назаров ва Азиз Содиқовлар давом эттиришди. Ва ниҳоят, июнь ойидаги (Қибрай) учинчи босқичда терма жамоамиз финал ўйинларига бериладиган ягона йўлланмани ўз ҳисобларига ёзиб қўйишди.

Тошкент вилоятида "Олтин тақа", Наманган вилоятида "Тулпор", Жиззах вилояти ва Қорақолпоғистонда "Қорабайир" от спорти клублари фаолият кўрсата бошлади.

Камчиликларимиз ҳам ўзимизга яраша. Мавжуд мактабларимизни зарур анжомлар билан тўлиқ таъминлай олганимизча йўқ. Халқаро талабларга жавоб берадиган эгар-жабдуқ, нўқта, тўсиқлар тайёрлайдиган корхона ташкил этиш, зотли отларни кўпайтиришдек муаммоларимиз устидада ишлаяпмиз.

От йигитнинг қаноти деймиз. Тулпор минганларни кўпгина касаллик четлаб ўтишини ҳам исботлаб ўтиришга ҳожат йўқ. Бундан ташқари, чавондозлик сирларини ўрганиш орқали инсон ўзининг мардлик, ҳалоллик, ватанпарварлик туйғуларини тарбиялаб боради. Шунинг учун ҳам ҳозирги ёшларни миллий анъанамизга янада кенгроқ жалб қилиш мақсадида республикамиздаги барча от спорти мактаблари ва клубларида 10 ёшга тўлган ўғил-қизларнинг бепул шуғулланишини жорий этдик. Уларга малакали мураббийларни ҳам беркитдик. Шундай ўсмирларнинг сони бугун 3000 дан ошиб кетди.

2002 йил мучал бўйича От йили. Президентимиз шу йилни Қарияларни қадрлаш йили деб эълон қилдилар. Бунда ажиб уйғунлик бор. Зеро, чавандозликни ота-боболаримиз авлоддан-авлодга етказиб келишган. Ана шу бебаҳо меросни қайтадан ривожлантириш биринчи галдаги вазифамизга айланган.

Нурхон НАФАСОВ, республика Каратэ миллий федерацияси президенти:

— Атлантада ўтказиладиган халқаро турнир каратэ мусобақалари ичида энг нуфузлиларидан саналади. Ўтган йили спортчиларимиз мазкур беллашувлардан 8 та олтин, 4 кумуш ва 3 та бронза медаллари олиб қайтишди. Тасаввур қилинг, бундай баҳсларда саноқли мамлакатлар спортчиларигина шоҳсупадан жой олишади. Ўзбек каратэчилари эса бирданига 15 та медални қўлга киритишди. Ана шундай муваффақият Малайзиядаги жаҳон кубогида яна такрорланди. Вакилларимиз Ўзбекистонга жами 16 та медаль олиб қайтишди. Шундан бештаси учун Ватанимиз мадҳияси янгради.

Эндиликда каратэчи қизларимиз ҳам халқаро майдонда зафар қучаётгани бизни жуда мамнун қилмоқда. Жумладан, София Каспулатованинг Осиё чемпиони деган юксак унвонни қўлга киритгани катта воқеа бўлди. Отабек Қосимов, Илҳом Каримов, Умид Низомов, Аъзам Абдумавлонов каби ёшларимизни бугун дунё танигани мамлакатимизда спортчиларга яратилаётган шароитдан деб биламан.

Албатта, иш бор жойда камчилик бўлиши табиий. 2001 йилда Ўзбекистонда каратэ бўйича бирор халқаро мусобақа ташкил қила олмаганимизни шунга йўйиш мумкин. Бизни яна бир муаммо ўйлантираяпти. Ҳозир чекка-чекка жойларда федерациядан лицензия олмасдан болаларни ўз билганича каратэга ўргатадиган сохта мураббийлар кўпайиб қолган. Бу ёмон оқибатларга олиб келиши мумкин. Зеро, мураббий каратэни яккама-якка муштлашув деб тушунмаслиги лозим. Спорт, энг аввало, соғломлик ва бевосита тарбия жараёни эканлиги у англаши зарур. Биз мураббийларни аттестация қилганда шундай талаблар қўямиз. Бундай ҳолатларнинг олдини олиш бўйича ҳозир жиддий иш юритаяпмиз.

Яна шуни айтмоқчиманки, тақвим-дастуримизнинг нафақат бир қисми, балки деярли барчаси ёшлар билан ишлашга қаратилган. Федерациямизга бирлашган клублар ҳозир 50 мингдан ортиқ ўғил-қизларни қамраб олган. Лекин биз бу билан чекланаётганимиз йўқ. Ёшларни янада кўпроқ жалб қилиш учун каратэнинг тарғиботига зўр бераяпмиз. Ўзбекистон телевидениеси билан ҳамкорликда доимий кўрсатувлар ташкил қилдик. Матбуотдаги чиқишларимизда каратэнинг соғлом турмуш тарзидаги ўрни ҳақида кўп ёзаяпмиз. Айниқса, "Халқ сўзи" ва "Народное слово" каби таҳририятларнинг бизни ҳамкорликка, ташаббусга ундаётгани мамлакатимизда каратэ ривожига алоҳида улуш бўлиб қўшилмоқда десам хато қилмаган бўламан.

Дараклар

SALT LAKE 2002

ОМАД ЁР БЎЛСИН, ОЛИМПИАДАЧИЛАР!

Эрта ўтиб индинга АҚШнинг Солт-Лейк-Ситида навбатдаги қишки Олимпия ўйинларининг машъаласи ёқилади. Унда ер куррасининг энг кучли спортчилари қатори Ўзбекистон вакиллари ҳам иштирок этишади. Уларга Лина Черязованинг ғалабасини такрорлаш насиб этсин деб қоламиз.

ЎЗБЕК КУРАШИ — ОКЕАН ОРТИДА

2002 йилнинг 5-8 сентябрь кунлари Арманистон пойтахти Ереван шаҳрида

ўзбек кураши бўйича IV жаҳон чемпионати бўлиб ўтиши ҳақида аввал маълум қилган эдик. Куни кеча эса Халқаро кураш ассоциацияси матбуот котиби Зулхумор Рўзиевадан яна бир хушхабар олдик. Унда айтилишича, 28 апрель-2 май кунлари Боливияда ўзбек кураши бўйича Панамерика ўйинлари ўтказилади. Мазкур мусобақада минтақадаги деярли барча мамлакатлардан кучли спортчилар қатнашиши кутилмоқда.

Истиқболимиз тимсоллари

СИЗ УНИ ТАНИЙСИЗ!

Баҳодир Қурбонов асли самарқандлик. Эришган зафарлари учун "Ўзбекистонда хизмат кўрсатган спортчи" фахрий унвони билан тақдирланган. У юнон-рум кураши бўйича терма жамоамизнинг энг тажрибали вакилларидан ҳисобланади.

Баҳодирнинг халқаро майдондаги муваффақиятлари 1994 йили Хиросимадаги Осиё ўйинларидан бошланди. Орадан бир йил ўтиб Манилада ўтказилган қитъа чемпионатида кумуш медални қўлга киритди. Кейинчалик яна икки марта (1998 й. Бангок, 1999 й. Тошкент) шоҳсупанинг иккинчи пағонасини банд қилди. Ва ниҳоят, Японияда Осиё чемпионлигини қўлга киритди.

Курашчимизнинг умр йўлдоши Оксана Чусовитина спорт гимнастикаси бўйича Олимпия чемпиони эканлигидан хабарингиз бўлса керак. Ана шу кичкина оилада бугун Алишер исмли бўлажак полвон вояга етмоқда.

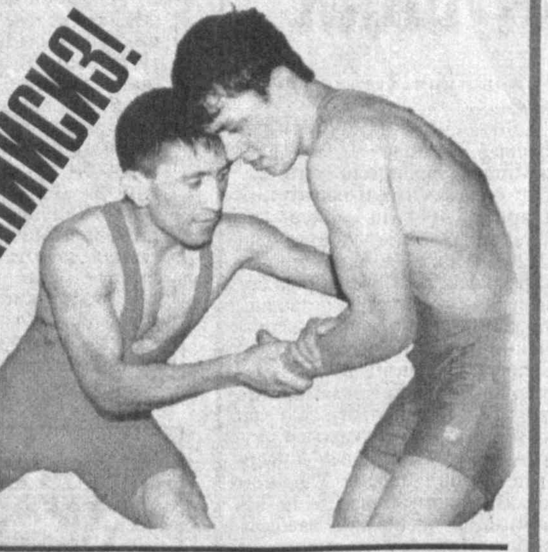

Жавоб келди

«Бахи оғанинг дарди бор»

Зукко газетхоннинг ёдида бўлса "Майдон, маҳорат, матонат"нинг 2001 йилнинг 29 ноябрдаги чиқишида ана шундай сарлавҳали танқидий мақола эълон қилинганди. Яқинда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раисининг ўринбосари Қ.Исмоиловдан мақолада тилга олинган масалалар бўйича жавоб хати олдик. Унда, жумладан, шундай дейилади:

"...Туман ва шаҳар спорт қўмиталари раисларининг иш ҳақлари тўғрисида айтилган маълумотлар ўз тасдиғини топди. Туман ва шаҳар ҳокимликларига маҳаллий бюджет ҳисобидан спорт қўмитаси раислари лавозимини ҳокимликлардаги бўлим бошлиғи даражасига тенглаштириш бўйича топшириқ берилди...".

"МММ" ижодкорлари сал бўлса-да Бахи оғанинг дардига малҳам бўла олганларидан мамнун эканликларини айтиб қўймоқчимиз.

Жараён

ФЕРМЕР ОТАНИНГ ФУТБОЛЧИ ЎҒЛИ

Икковлон ҳар куни эрталаб уйдан баравар чиқишади. Пўлатжон ака пахта, Хайрулло футбол майдонига. Отани қадрдон даласи, ўғилни севимли тўпи кутади у ерда.

«Навбаҳор» жамоаси марказий ҳимоячиси Хайрулло Каримовнинг 90 дақиқалик футбол спектаклида ўз ролини қиёмига етказиб ижро этишига тан беришади, мухлислар. Бироқ, фермернинг ўғли эканлигини кўпчилик билмайди. Пўлат ака қисқа фурсат ичида хўжалик ажратиб берган 10 гектар ернинг баланд-пастини тушуниб, бўлиқ экинзорга айлантирди. Олаётган даромади катта рўзғорни кам-кўстсиз юргизяпти.

Хайрулла оилада тўнғич ўғил. Тўғри, ҳали тайёргарлик машғулотлари, ҳали сафар дегандай, унинг бўш вақти ҳисобли. Лекин ота ва ўғил ўз ишлари хусусида суҳбатлашишга вақт топишади. Бунақа пайтларда гап даладаги экиннинг ривожидан бошланиб, «Навбаҳор»нинг сўнгги ўйини тафсилотлари билан тугайди. Миллионлар ўйинига ўғлидан кам қизиқмайдиган Пўлат ака ўз юмушларидан кўра марказий ҳимоячининг майдондаги ҳаракатларига кўпроқ баҳо беради. Хуллас, фермер отанинг иши ҳамиша беш.

— Сизнинг жамоангиз-чи, мавсум натижаларидан кўнглингиз тўлдими, — сўрайман Хайруллодан.

— Гапнинг очиғи, имкониятларимиз тўртинчи эмас, ундан олдинги ўринларга мос эди. Йигитлар яхши ўйнашди. Лекин, тўп юмалоқ, майдон теп-текис экан, нима дейсиз. Омадимиз чопмаяпти, шекилли.

Суҳбат мавзуси тўлалигича футбол мавзуига кўчади.

— Ўйинчига қўйиладиган асосий талаб нима?

— Энг аввало, жисмоний чиниқиш, югуриб чарчамаслик. Ўзингиз айтинг, тўқсон дақиқа давомида тинмай ҳаракатланиш осонми.

— Айтайлик, «Навбаҳор»нинг омади юришмаётган экан, ўзингизни бошқа жамоа таркибида кўришни хоҳлайсизми, масалан хорижий клубларда...

— Э, қўйсангизчи. Ростини айтсам, хорижий эмасу, мамлакатимиз клубларининг бир нечтасидан таклифлар бўлган. Рад этганман. Сабаби, катта ўйинни «Навбаҳор»да бошлаганман. Охиригача унга содиқ бўлиб қоламан.

— Ўйин жараёнида кўпроқ кимларнинг хатти-ҳаракатини тез илғаб оласиз?

— Ўзим билан баравар ҳимояда турган Саид Турсунов, Максим Усмонов, Сергей Голованов, Шуҳрат Қорабоев ва дарвозабонимизнинг.

— Ҳимоячи ҳамиша ҳимоячи. Ана шундай ҳолатда ҳам рақиб дарвозасини забт этган пайтларингиз бўлганми?

— Ҳа, пенальтидан (кулади). Бултур тепган жарима тўпларимнинг 7 таси нишонга тегди.

Ота-бола Каримовлар билан гаплашиб, зерикмайсиз. Пировардида, улар оиланинг яна бир аъзоси — Тошкентдаги олимпия резервлари мактабини битираётган Фатҳулла ҳам «Навбаҳор» таркибига қабул қилинаётганини айтишди. Демак, энди ака-ука наманганлик мухлислар ишончини оқлашса ажабмас. Ҳозир эса фермер ота ва футболчи ўғил янги мавсум тайёргарлиги билан банд. Пўлат ака даласини экишга ҳозирлаяпти. Хайрулла эса навбатдаги чемпионат олдидан машғулотларга зўр бермоқда.

Қудратилла НАЖМИДДИНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Масъул: Озод РАЖАБОВ, «Халқ сўзи» шарҳловчиси.

Боқий қадрият

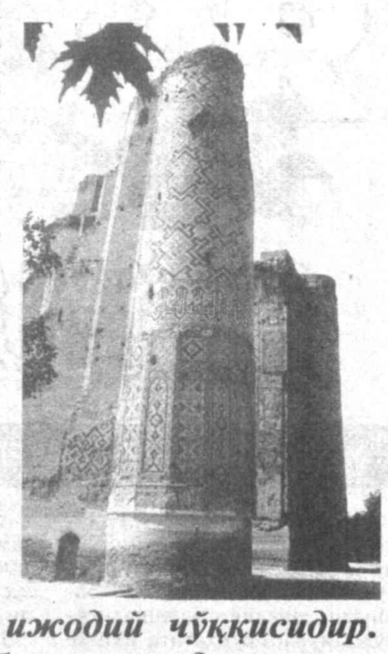

ОҚСАРОЙ

Амир Темур бежизга Оқсаройнинг пештоқига «Қудратимизга шак-шубҳангиз бўлса, биз қурдирган биноларга боқинг» деган сўзларни ўйиб ёздирмаган. Бу унинг келгуси авлодларга ўзига хос мурожаати бўлган. Шу ўринда Президентимизнинг Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига бағишланган халқаро илмий конференцияда қилган маърузасидаги қуйидаги сўзларини келтириб ўтиш жоиз деб ўйлайман: «... буюк бобомиздан қолган ҳар бир соҳибқироннинг улуғвор ҳайкали айнан Оқсарой олдида қад ростлагани бежиз эмас. Бунинг ўзига хос, ўзига мос чуқур рамзий маъноси бор».

Мутахассисларнинг, жумладан, муҳандис-меъмор Муҳаммади Азимовнинг гувоҳлик беришича, Оқсарой Римдаги қасрлардан, Миср эҳромларидан қолишмайди. Ҳатто ранго-ранг безаклари, нақшлари мутаносиб равишда яхлит композицияни ташкил этиши жиҳатидан улардан устун туради. Оқсаройнинг тарихи ўзгача, ундаги шакл-шамойил бошқа бирор обидада учрамайди. Унинг ҳар бир бўлаги, аниқ геометрик, математик, астрономик ғояларга асосланган бўлиб, ана шу илмлардан унсиз ҳикоя қилади. Масалан, Оқсаройнинг ўрта равоқ тепаси радиуси 6,36 метрга тенг бўлган ярим айлана шаклида қурилган. Бу ер шари радиусининг ифодасидир. Бинонинг олд томонидаги иккита ярим айлана шаклидаги миноранинг ички радиуси 3,2 метрга тенгдир. Бу ернинг табиий йўлдоши — ойнинг диаметрига мос тушади. Бош равоқнинг меҳроби ўртасидаги безакларнинг умумий сони 365 тани ташкил қилади. Бу йилдаги кунлар сонига ишорадир. Ҳали бу Оқсарой сеҳрию сир-синоатидан бир шингил, холос.

Шарқ меъморчилик санъатининг ижодий чўққисидир. Шунинг учун ҳам жаҳоннинг турли бурчакларидан келган сайёҳлар Шаҳрисабз тупроғига қадам қўйишлари биланоқ Оқсаройни зиёрат қилишга ошиқадилар.

тарихий ёдгорликни, у қаерда жойлашган бўлмасин, халқларни бир-бирига боғлаб турувчи беқиёс восита деб биламан». Заҳириддин Бобур айтмоқчи, «Темурбекнинг Кешда олий иморатлар бино қилиши» сабаби ҳам шу билан изоҳланади. Қолаверса, Соҳибқирон бу билан ўзининг ҳарбий қудратига эмас, балки миллатимизнинг ақлий, илмий ижодкорлик салоҳиятига урғу берган. Дунёда бузган эмас, қурган, яратган, бунёд қилгангина яхши сўз билан эсланишини таъкидлаган. Шу боис, қадами етган жойни обод қилган, Шаҳрисабз эса у учун жуда азиз бўлган. «Бобурнома»да ёзилишича, «Темурбекнинг зоду буди Кешдин учун даҳр ва пойтахт қилурига кўп саъй ва эҳтимомлар қилди». Оқсарой ана шу саъй-эҳтимомларнинг гўзал ва ҳайратомуз ҳосиласидир. У миллатимизнинг умуминсоний қадриятлар, умумбашарий мўъжизаларга қўшган ҳиссаси, ақл-заковати, қудратининг тимсолидир. Фақат шу эмас. У севги ва садоқатга қўйилган улкан ҳайкалдир. Президентимиз Шаҳрисабз шаҳрида Амир Темур ҳайкалининг очилиш маросимида сўзлаган нутқида айтганидек, «Оқсарой ҳар биримиз учун тарихимизнинг азиз ва мўътабар ёдгорлигидир. Бу улуғ бино ҳам мустамлакачилар тажовузининг қурбони бўлганини яхши биласиз. Со-

Бир ғиштни олиб, бир ғиштни қўйишнинг ўзи бўлмайди. Оқсаройдек муҳташам кошонани барпо этиш эса илму фанда, меъморчиликда ўша даврда нақадар тараққиётга эришилганини кўрсатиб турибди.

Оқсарой турган-битгани ҳикмат. Фақат уни ўқиш ва уқиш керак, холос. Назаримда, шаҳрисабзликлар бунинг уддасидан чиқишаяпти. Бунга мен шаҳардаги Мирзо Бедил номли мактабда бўлганимда яна бир бор ишонч ҳосил қилдим. Мактабда миллий маданият музейи ташкил этилган. Музейнинг қоқ ўртасида Оқсарой макети қад ростлаб турибди, қадимда қандай бўлса, шундай. Тепасида зилол сувли ҳовуз, фавворалардан кўкка тизиллаб сув отилиб турибди. Уни кўриб вужудингизга ҳайрат югуради. Қалбингизни ажиб туйғулар чулғайди.

— Буни расм-чизмачилик ўқитувчиси Рустам Расулов ясаган, — изоҳ беради мактаб директори Шарофиддин Зайниддинов. — Тарих ўқитувчимиз Ҳабибулло Муртозаев билан мен кўмак берганмиз. Ўқувчилар Оқсарой қадимда қандай бўлганлигини билиб олишлари керак. Айни чоғда уларнинг ўзларида шундай қасрлар барпо қилишга иштиёқ ҳам уйғониши зарур. Истиқлол қуриш, яратиш, бунёд этиш учун имкониятлар бериб қўйди-ку.

Шаҳрисабзнинг ЮНЕСКО томонидан эътироф этилиб, ёши 2700 йил деб тан олиниши бежиз эмас. Жаҳон ўзбек давлатчилиги ва шаҳарсозлиги қадимийлигини тан олмоқда. Шунинг учун ҳам Шаҳрисабзга келувчи сайёҳлар оқими тобора ортмоқда. Бу албатта, сизу биздан тарихий ёдгорликларни асраб-авайлаш, таъмирлаш, айни чоғда уларни сайёҳларнинг қадамжоларига, бир сўз билан айтганда музей шаҳар-қўриқхонага айлантиришни тақозо қилади. Ҳозир шу йўлда кўп эзгу ишлар бўлаяпти. Амир Темурнинг тўйи муносабати билан Оқсарой таъмирланган эди.

1995 йилдан бошлаб Маданият ишлари вазирлиги тарихий ёдгорликларни сақлаш ва илмий ишлаб чиқариш бош бошқармаси ҳаракати билан профессор К.Абдурашидов бошчилигида Тошкент меъморчилик қурилиш институти олимлари Оқсаройда кузатиш ишларини олиб боришмоқда.

Нарзулла РАВШАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

САВОЛ БИЗДАН...

XV асрда яратилган «Баҳористон», «Хиродномаи Искандар» асарларининг муаллифи ким?

Кечаги сонда берилган саволнинг жавоби: *Муқаннанинг асл исми Ҳошим ибн Ҳаким.*

Бу ҳақда тошкентлик Н. Холлиева ва Н. Бахтиёровлар хабар беришди.

136-35-60

"КАМАЛАК"
ХУСУСИЙЛАШТИРИШ ИНВЕСТИЦИЯ ФОНДИ
акциядорлари диққатига!

Эски паспорт билан ХИФ акцияларини сотиб олганларга 2002 йилдан бошлаб дивидендлар берилмаслиги туфайли янги паспорт ва акция сертификати билан қайта рўйхатдан ўтказиш учун қуйидаги манзилга акциядорларнинг келишлари сўралади.

Андижон шаҳри, Шароф Рашидов кўчаси, 19-уй.

Маълумот учун телефонлар:
(8-3742) 24-41-00, 24-48-36.

5248/74

ЖАҲОНДА ЭЛЕКТР УСКУНАЛАР ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БЎЙИЧА ПЕШҚАДАМ **makita** КОРПОРАЦИЯСИ ЎЗБЕКИСТОНДА ЎЗ ФАОЛИЯТИНИ БОШЛАЙДИ ВА ҲАМКОРЛИККА ДИЛЕРЛАРНИ ТАКЛИФ ЭТАДИ.

КАФОЛАТ. СЕРВИС ХИЗМАТИ.

- ✓ ПЕРФОРАТОРЛАР
- ✓ АВТОМАТИК БОЛҒАЛАР
- ✓ ЭЛЕКТР ДРЕЛЛАР
- ✓ ШУРУП БУРОВЧИЛАР
- ✓ МЕТАЛЛ ҚАЙЧИЛАР
- ✓ СИЛЛИҚЛАШ МАШИНАЛАРИ
- ✓ РАНДАЛАР
- ✓ ДИСКЛИ АРРАЛАР
- ✓ АККУМУЛЯТОРЛИ АСБОБЛАР

БАРЧА АСБОБЛАР ЕВРОСТАНДАРТГА МУВОФИҚ

makita - СИФАТ ВА ИШОНЧЛИЛИК БЕЛГИСИ.

Тошкент ш, 700000, В. Малясов к., 3, 113 - 115-хона.
Тел.:(998-71) 120-68-36, 110-20-36, (998-712) 41-31-24.
E-mail: malvil@operamail.com

4674

Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги раҳбарияти ва жамоаси мудофаа вазирининг ўринбосари, генерал-майор Алишер Исломовга отаси
Абдушукур ИСЛОМОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси жамоаси ҳамда касаба уюшмаси Бирлашган қўмитаси Кимё, биология, тиббиёт қишлоқ хўжалиги ва ер ҳақидаги фанлар мажмуининг собиқ илмий котиби, кимё фанлари номзоди
Гавҳар АЛИМОВАнинг
вафоти муносабати билан марҳуманинг оила аъзоларига ҳамдардлик билдиради.

Автомобиль йўллар бирлашган дирекцияси Наманган йўллардан мунтазам фойдаланиш бошқармаси бош муҳандиси
Игорь ЛИнинг
вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

«ХИФ—Банк» хусусий очиқ акциядорлик тижорат банки жамоаси банк бошқаруви раисининг ўринбосари Алишер Абдуллаевга падари бузруквори
Маҳмуджон АБДУЛЛАЕВнинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси жамоаси ҳамда касаба уюшмаси Бирлашган қўмитаси фундаментал ва амалий илмий дастурлар ташкилий-таҳлилий бўлими етакчи нозири Нодира Абдураҳмоновага синглиси
НАРГИЗАхоннинг
вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Жаҳон банкининг Ўзбекистондаги ваколатхонаси жамоаси банкнинг лойиҳалар бўйича мутахассиси Бахтиёр Абдуллаевга падари бузруквори
Маҳмуджон АБДУЛЛАЕВнинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент юридик коллежи жамоаси «Конституциявий ҳуқуқий фанлар» кафедраси мудири Гулбаҳор Мақсудовага акаси
Абдурасул АБДУЖАББОРОВнинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати: Э. Болиев (масъул котиб — «Халқ сўзи»), М. Егоров (масъул котиб — «Народное слово»), Ш. Жабборов (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), Ш. Ризаев, С. Зинин, М. Миралимов, С. Муҳиддинов, М. Сафаров, Р. Фарҳодий, И.Худоёров, И. Шоғуломов, О. Қаипбергенов (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), Ў. Ҳошимов.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Газетхонлар билан алоқа ва минтақалар бўлими 136-29-89; Котибият 133-10-28; Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 83. 34610 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва операторлар Жамшид ТОҒАЕВ ва Зокир БОЛТАЕВ томонидан саҳифаланди.
Таҳририятга ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.
Т -Тижорат материали

● МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи котиб — Ю. Ҳамидов.
Навбатчи муҳаррир — А. Ҳайдаров.
Навбатчи — Ғ. Жабиев.
Мусаҳҳиҳ — Ш. Машраббоев.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Босишга топшириш вақти—21.00 топширилди: 21.10 1 2 3 4 5 6